POZIȚIA POLITICĂ A MIȘCĂRII LEGIONARE ÎN VEDERILE TRIBUNALULUI INTERNAȚIONAL DE LA NÜRNBERG

POZIȚIA POLITICĂ A MIȘCĂRII LEGIONARE ÎN VEDERILE TRIBUNALULUI INTERNAȚIONAL DE LA NÜRNBERG

– DOCUMENTE –

POZIȚIA POLITICĂ A MIȘCĂRII LEGIONARE ÎN VEDERILE TRIBUNALULUI INTERNAȚIONAL DE LA NÜRNBERG

FUNDAȚIA *PROFESOR GEORGE MANU*
BUCUREȘTI, 2005

ISBN 973 – 868 – 33 – 2 – 7
Editura Necoz Plus - București

ADEVĂRURI MEREU IGNORATE

Deși Mișcarea Legionară rămâne ultima dintre organizațiile naționaliste ale Europei care prelungește până la consecințele extreme atitudinea antisovietică, totuși, este singura exonerată de Tribunalul Internațional de la Nürnberg. Ar fi să ignorăm aria cercetărilor făcute asupra inculpaților ei, dacă ne-am închipui că ele s-au limitat la documente apărute numai în cursul celui de-al doilea război mondial. Să nu credem că sentințele de condamnare asupra uneia sau alteia dintre organizațiile cu caracter naționalist nu au avut în vedere istoria lor încă de la origine și până la ultimele manifestări. Chiar dacă Partidul Național-socialist n-ar fi angajat Germania în război și activitatea lui ar fi fost examinată până în septembrie 1939, când declanșează a doua conflagrație mondială, este îndoielnic că nu ar fi intrat cu titlu prioritar în cercetările Tribunalului de la Nürnberg și nu ar fi fost aspru sancționat. De asemenea, că hotărârile Tribunalului s-ar fi încheiat cu materialul de fapte culese până la 5 mai 1945, și hotărârile nu ar fi fost luate cel puțin în perspectiva evenimentelor viitorului apropiat.

Judecătorii au fost preocupați nu numai să sancționeze fapte din cadrul strict al războiului, ci să pregătească Europa pentru o perioadă previzibilă rațional. Să nu ne închipuim, de asemenea, că guvernul de atunci din România n-a intrigat în cursul cercetărilor, urmărind să obțină o condamnare cât mai gravă a Mișcării Legionare. Faptul că Tribunalul a exonerat-o pur și simplu și a luat o decizie fără s-o mai treacă prin fața Consiliului de Judecată, reflectă obiectivitatea juriului și, nu mai puțin, justețea actelor Mișcării Legionare înainte și după al doilea război mondial.

Privind lucrurile în realitatea desfășurării lor, nu poți să nu te întrebi cum ar fi putut să se rostească o condamnare împotriva unei organizații care niciodată n-a fost prezentă în arena războiului cu titlul ei personal, și n-a încercat niciodată să-și imprime titulatura asupra conflictului în toată anvergura lui.

Este drept că Legiunea a pregătit armata națională și a înjghebat ultimele rezistențe antisovietice, dar prezența ei în luptă urmărea mai degrabă pregătirea perioadei următoare după încheierea războiului, astfel încât România să nu fie solidarizată cu schimbarea de front de la finele lui 1944 și să se impună ca un factor activ în edificarea unor stări de lucruri scutite de preponderența armatelor sovietice și a politicii lor.

Este de reținut că atitudinea Mișcării Legionare după 5 mai 1945 a întâmpinat dificultăți pe care numai înțelepciunea și simțul ei politic le-au putut ocoli. Căci a constituit un adevărat tur de forță politica ei reprezentată de oameni care în România erau urmăriți de Securitate, iar în Centrul Europei contactaseră oficial reprezentanții puterii americane. Este drept că din decembrie 1944, reprezentanții Guvernului de la Viena, convinși că rostul rezistenței lor era alimentat de pregătirea unor contacte cu puterea învingătoare și mai puțin de convingerea că războiul va fi câștigat de forțele naționaliste, a prezentat o platformă "politico-diplomatică" susceptibilă să facă față noilor împrejurări. Ca atare, era de imperioasă necesitate ca Guvernul German să recunoască o misiune reprezentativă a Guvernului Național Român. Drept urmare, Guvernul Național Român perfectează un contact pentru întreaga Germanie prin intermediul unui Consulat general destinat să reprezinte România în conjunctura de atunci.

Stabilind ca punct de sprijin localitatea Bad Gastein, Vasile Iasinschi – ca președinte ad interim al Guvernului Național Român – împreună cu generalul Platon Chirnoagă – în calitate de Ministru de Război – și comandorul Băilă – ca Director de cabinet al aceluiași Ministru – formează echipa pregătită să reprezinte România antisovietică în negocieri directe cu factorii din Apus. Un rol de importanță decisivă l-a jucat **memorandumul** întocmit de Mihai Fotin Enescu – ca Secretar General al Ministerului Afacerilor Străine și Consul General al României în Germania – ale cărui argumente situează Mișcarea Legionară pe o poziție pregătită să respingă orice acuzație de crime de război, de genocid, de xenofobie, de fascism sau de nazism. N-a avut o mai mică importanță prezentarea Mișcării Legionare pe care inginerul Virgil Velescu a făcut-o unei persoane, care a transmis-o generalului Robert Murphy[1].

În decursul unor ample cercetări, exponenții Mișcării Legionare, asumându-și rolul de reprezentanți ai adevăratei Românii, nu au fost niciodată în postura de arestați, ci doar de factori centrali în discuții edificatoare cu organele de anchetă ale Tribunalului de la Nürnberg. Astfel, Comisia Instructorie a acestui Tribunal a exonerat de orice culpă Mișcarea Legionară. Faptul este cu atât mai relevant, cu cât restul organizațiilor naționaliste au fost condamnate pentru crime de război și contra umanității și, în special, pentru fascism și colaboraționism.

Constituie o inimaginabilă anomalie, măsurile dictate împotriva Mișcării Legionare nu numai de regimul comunist, dar și în perioada de după 1990, "ordonanțele" confecționate de succesivele guverne ale țării, care o identifică cu spiritul xenofob, agresivitatea programatică, antisemitismul rasial și excesele dreptei celei mai furibunde, astfel încât s-o țină permanent în afara cadrului legal și s-o acopere de un oprobriu definitiv. Așadar, exonerată de orice culpă de Puterile din Apus, ale căror criterii politice nu pot fi contestate în cazul de față, dar condamnată pentru totdeauna în spațiul intern, situația Legiunii amintește cazul profesorului George Alexianu, care este felicitat de Guvernul Sovietic pentru omenia și înțelepciunea administrării Transnistriei, și executat de Guvernul așa zis român pentru abominabile crime de război.

Redactate de Mihai Fotin Enescu, publicarea unor documente ale anchetei Tribunalului Internațional de la Nürnberg privitoare la Mișcarea Legionară este încă un gest de așezare pe terenul adevărului a unor calomnii și aberații pe care o parte din politica autohtonă le întreține iresponsabil.

Mircea Nicolau

---

[1] Relatarea episodului a făcut-o Horia Sima în lucrarea *Guvernul Național Român de la Viena*, reluată și în *Anexa 1* a prezentei broșuri.

TRIBUNALUL INTERNAȚIONAL DE LA NÜRNBERG, PRIN COMISIA DE ANCHETĂ, A SCOS DE SUB ACUZARE MIȘCAREA LEGIONARĂ

1. Platforma politico-diplomatică, în vederea unei explicații cu Învingătorul, a început să fie pregătită din vreme, încă din Decembrie 1944. Atunci nu mai încăpea nici o îndoială cum se va sfârși războiul. Președintele Guvernului Național și Ministerul de Externe mi-au lăsat mână liberă.

2. În scopul menționat era indispensabilă recunoașterea de către guvernul german a unei Misiuni Reprezentative a Guvernului Național Român, ceea ce am obținut în Martie 1945, sub titlul misiunii de Consulat General pentru întregul Reich.

3. La jumătatea lunii Aprilie 1945, în calitate de reprezentant al Guvernului Național Român, cu titlul de Consul General pentru întreaga Germanie și însoțit de Misiunea Diplomatică Consulară formată din Maria Bucur ca secretară și Dinu Paul ca atașat stagiar, am urmat Secretariatul de Stat al Ministerului de Externe și corpul diplomatic la Bad Gastein.

4. Cu o scrisoare l-am rugat pe Vasile Iasinschi, aflat în drum spre Țară împreună cu Corneliu Georgescu, să vină la Bad Gastein.

5. Din întâmplare a venit la Bad Gastein și generalul Platon Chirnoagă, însoțit de comandorul Eugen Băilă. Au aderat și ei la planul de explicație cu Învingătorii.

6. L-am anunțat la Ministerul de Externe german pe Vasile Iasinschi – ca Președinte ad-interim al Guvernului Național Român și ministru de Externe, în lipsa titularilor, iar pe gen. Platon Chirnoagă – ca ministru de Război și pe comandorul Băilă – ca director de cabinet al Ministerului de Război.

7. La apropierea trupelor americane de Bad Gastein, Ministrul de Externe german a comunicat prin radio autorităţilor politice şi militare americane compoziţia corpului diplomatic, inclusiv Misiunea Guvernului Naţional, pe lângă care erau ataşaţi ca personalităţi: preşedintele ad-interim V. Iasinschi, gen. Platon Chirnoagă – ca Ministru şi comandorul Băilă – ca Director de Cabinet.

8. Chiar în ziua de 5 Mai, când s-a anunţat la radio prima dată pregătirea capitulării Germaniei, am început redactarea unei expuneri despre poziţia Gărzii de Fier, din care nu lipseşte, cum se vede, nici problema evreiască.

9. După capitularea Germaniei, Misiunea Diplomatică Consulară a Guvernului Naţional Român a fost internată într-un hotel din Bad Gastein, o dată cu Corpul Diplomatic: V. Iasinschi, gen. Platon Chirnoagă, comandorul Băilă, la care s-au adăugat şi prof. Ion Sîngeorgiu şi Vladimir Cristi. Ei nu au fost deranjaţi şi nici cercetaţi de nimeni.

10. Trec peste amănunte. La 25 Septembrie 1945, o parte din membrii Corpului Diplomatic al ţărilor din est a fost internată în câmpul de concentrare american pentru „criminali de război", „Markus W. Orr" (după numele primului soldat american căzut la debarcarea în Europa) de la Glassenbach la Salzburg. Misiunea Guvernului Naţional a fost pusă în libertate.

11. La 29 Octombrie 1945 am fost arestat împreună cu Maria Bucur, într-o înscenare cu adevărat spectaculoasă, de un grup format din agenţi speciali ai Poliţiei de Stat austriece, veniţi de la Viena, de alţii în uniforme iugoslave şi ceho-slovace, comandat de C.T.C. din Bad Gastein. La întrebarea de ce sunt arestat, mi s-a răspuns că din ordinul reprezentantului de Stat din Washington, al Guvernului Român sprijinit de celelalte guverne ale ţărilor din Est. Am fost internat împreună cu Maria Bucur în lagărul de „Criminali de război" de la Glassenbach.

12. La arestare mi-au fost confiscate toate actele, printre care şi Memorandumul despre Garda de Fier. Memorandumul a fost înaintat autorităţilor americane din Austria, cu sediul atunci la Salzburg (în aşteptarea transferării la Viena) şi de acolo a fost

îndrumat la Comisia Instructorie de pe lângă Tribunalul Internaţional de la Nürnberg, care avea să decidă soarta celor cercetaţi ca eventuali „criminali de război". Acest Memorandum a făcut oarecare impresie, după cum am aflat mai târziu.

13. După aproape 4 luni, pe la jumătatea lunii Februarie 1946, V. Iasinschi, gen. Platon Chirnoagă şi comandorul Băilă au fost anunţaţi să se prezinte în ziua următoare cu bagajele la C.T.C., fiindcă vor fi internaţi la Glassenbach.

14. În noaptea de 15 Iulie 1946 a sosit de la Nürnberg la Glassenbach un ofiţer american cu 400 de formulare ale Comisiei Instructorii de pe lângă Tribunalul Internaţional. Între aceste 400 de formulare se găseau şi cele destinate nouă, Misiunea Guvernului Naţional, cu persoane ataşate: V. Iasinschi, gen. Platon Chirnoagă şi comandorul Băilă. Rostul acestor formulare de la Nürnberg era să stabilească identitatea acelora în sarcina cărora nu se găsiseră vini pedepsibile şi nici nu aparţineau organizaţiilor culpabile colectiv de „crime de război", "crime contra umanităţii" sau „colaboraţionism".

15. În Aprilie 1947 am fost eliberaţi: Misiunea Diplomatică Consulară şi comandorul Băilă, iar o lună mai târziu, şi ceilalţi: V. Iasinschi şi gen. Platon Chirnoagă.

16. O dată cu exonerarea noastră de orice culpă, Comisia Instructorie de la Nürnberg a scos din cauză şi entităţile pe care le reprezenta Mişcarea Legionară: Guvernul Naţional şi Armata Naţională. Aceste entităţi nu sunt culpabile nici de „crimă de război", nici de „genocid", nu sunt nici „fasciste", nici „naziste", nici „colaboraţioniste".

După cum bine se ştie, instrucţia e secretă şi nici nu se publică actele şi deciziile ei. S-au publicat, însă, darea în judecată şi sentinţa de condamnare de către Tribunalul Internaţional de la Nürnberg, a altor organizaţii. Astfel, în afară de partidele Fascist şi Naţional-Socialist, de SA şi, mai ales, de SS, au fost condamnate pentru „crime de război" şi „contra umanităţii", pentru „fascism", „nazism" şi „colaboraţionism", mai toate mişcările naţionaliste din

Europa: „Rex“ a lui Leon Degrelle, „Ustaşa“ croată, „Crucile cu săgeţi“ – maghiară, „Hlinka“ – Garda slovacă etc.

Numai Mişcarea Legionară şi mişcarea „Strajnicii“ – bulgară (după modelul legionar), a profesorului Cantargief, au rămas în afară de asemenea condamnări.

Cât priveşte problema evreiască, cunoscutul sionist Lowenthal a afirmat aceeaşi teză ca în memorandumul meu despre Garda de Fier, la procesul Eichman, în 1961: „Antisemitismul Gărzii de Fier nu era de natură rasistă ca la nazişti, ci de invidie faţă de starea economică a populaţiei evreieşti din România”.

Mihai Fotin Enescu

MEMORIU
PREZENTAT
AUTORITĂŢILOR AMERICANE
DE OCUPAŢIE ÎN AUSTRIA
DE
MIHAIL FOTIN ENESCU
CA DELEGAT AL
GUVERNULUI ROMÂN DIN EXIL
DE LA VIENA
BAD GASTEIN, MAI 1945

A. INTRODUCERE

Sunt momente în acţiunea unei mişcări luptătoare când se impun unele clarificări de poziţie. Azi, la răspântia unor drumuri necunoscute pentru Continentul european, când un război mondial de proporţii încă neidentificate pare că s-a încheiat printr-o capitulare fără condiţii a unor state de echilibru în Europa, se cere şi Mişcării Legionare o precizare a poziţiei sale politice pe plan intern şi extern. Şi pentru a risipi orice bănuială eventuală că în circumstanţele de acum Mişcarea Legionară ar încerca o justificare faţă de învingători sau ar căuta unele interpretări sau alibiuri care ar echivala cu o desolidarizare de aliaţii ei de până acum, *afirmăm* cu toată claritatea, de la început, că nu intenţia de separaţie este obiectul acestui studiu. Dimpotrivă, Garda de Fier consideră conduita sa ca singura posibilă şi corespunzătoare realităţilor europene pe linii adânci şi reînnoieşte convingerea că viitorul nu prea îndepărtat va confirma încă o dată justeţea poziţiei ei.

În acelaşi timp, nu stă în moravurile politice ale Mişcării Legionare şi nu este nici potrivit cu înalta ei ţinută etică ca să-şi renege în momente deosebit de grele răspunderile. Cine colaborează cu Garda de Fier, ştie că se poate bizui *până la urmă* pe o neclintită credinţă faţă de cuvântul dat. Dar, dacă Garda de Fier îşi păstrează cu fermitate esenţa ei şi îşi revendică fără şovăire răspunderea actelor sale, tocmai în virtutea acestui principiu de respect al realităţii structurii şi acţiunii ei, respinge hotărât orice deformare analitică în prezentarea sa ca forţă politică şi orice interpretare necorespunzătoare realităţii, a actelor sale. Mişcarea Legionară recunoaşte deschis ce este şi ce face, dar nu poate lua asupră-şi ce nu este în structura ei şi ce nu a aparţinut niciodată actelor sale.

Acest preambul precis este necesar pentru a înţelege expunerea ce urmează, fiindcă una din armele favorite ale adversarului este mutilarea realităţii faţă de Mişcarea Legionară.

Desigur, nu este momentul, nici locul să expunem aici prigoana fără precedent în uzanţele politice ale popoarelor înaintate,

dezlănţuită mai ales în ultimii şapte ani împotriva Gărzii de Fier. Este suficient să reamintim numai asasinarea fondatorului Mişcării Legionare, Corneliu Zelea Codreanu, a celei mai mari părţi a Statului său Major şi a miilor de tineri, dintre care unii au fost expuşi apoi pe pieţele oraşelor române; umplerea temniţelor cu elita luptătorilor şi cu mulţi nevinovaţi; calomnii publice şi şoptite, călcarea celor mai elementare legi de drept public şi privat, supliciul moral şi complicate schingiuiri fizice, asasinat individual şi masacru în masă, unităţi speciale pe front destinate decimării din spate.

De asemenea, merită o menţiune specială perfecţionarea sistemului de înlănţuire politică după Ianuarie 1941, prin uimitoarea cointeresare în prigonire a unor puteri care, în principiu, ar fi trebuit să menajeze forţele Gărzii de Fier. Aceste puteri s-au transformat în agenţi zeloşi de adversitate şi confiscare a libertăţii. Legionarii Gărzii de Fier au depăşit astfel temniţele României pentru a figura şi în lagărele de concentrare ale acestor mari puteri şi mulţi dintre ei, pentru a-şi păstra libertatea, s-au risipit până în cele mai îndepărtate ţări ale Europei.

A rezista acestei coaliţii a forţelor interne cu cele externe, atât adverse, cât şi amice şi a nu fi distrusă de acest potop de lovituri perfect combinate din toate părţile, de pe urma cărora nici o altă organizaţie politică din Europa nu ar fi supravieţuit, dovedeşte o forţă politică de o rară vitalitate şi realitatea profundă pe care o reprezintă Garda de Fier în România şi în Sud-estul european.

Pentru a restabili exact realitatea pe liniile ei invincibile, am întocmit această expunere. Până la urmă, realitatea întotdeauna se impune, cu toate încercările de deformare şi împotriva oricăror ficţiuni, oricât de ingenios ar fi calculate, aşa cum a dovedit trecutul destul de apropiat, o ordine nouă în Europa nu se poate construi pe ficţiuni, pe arbitrar şi pe iluzii. Pe zi ce trece, pentru a fixa Europei o ordine stabilă şi durabilă, se cer mai multe sforţări, mai mult spirit realist, o dată ce se ivesc condiţii din ce în ce mai grele. Este nevoie de unirea tuturor elitelor şi de folosirea tuturor realităţilor pentru a salva în acest ultim moment Europa de la o

catastrofă şi, odată cu ea, lumea întreagă. Cine vrea să îndepărteze aceste elite şi să facă abstracţie de aceste realităţi în sforţările comune de reconstrucţie, aduce un prost serviciu civilizaţiei contemporane. Puteri care au avut o clipă victoria în mână, au pierdut-o fiindcă s-au îndepărtat de realităţi şi le-au combătut, pentru a le înlocui cu ficţiuni. Şi oricine, oricât de puternic, ar repeta o asemenea eroare majoră, ar ajunge totdeauna la acelaşi tragic rezultat.

Mişcarea Legionară, arătând cu claritate şi curaj ce este şi ce urmăreşte în politica ei internă şi externă, în realitate, iar nu aşa cum ar dori să arate adversarii, crede că aduce un real folos încercării de reconstrucţie a Europei din ruine.

B. Poziţia Mişcării Legionare pe plan intern

I. În principiu

Cercetătorii, literatura internaţională de specialitate, cât şi tehnicienii politicii aplicate au recunoscut în Mişcarea Legionară o mare mişcare politică şi spirituală, profund originală. Adversarii, mai puţin scrupuloşi, însă, pentru a crea confuzii, atât în România, cât şi în străinătate, au căutat să prezinte Garda de Fier când ca o mişcare fascistă, când ca naţional-socialistă, ba unii chiar ca o organizaţie originală de infiltraţie comunistă. Alţii, în sfârşit, discutând nota dominantă creştină a Gărzii de Fier, au ajuns la concluzia că ar fi o … sectă religioasă. În realitate, Garda de Fier nu este nimic din toate acestea.

Garda de Fier (sau Mişcarea Legionară) este o mişcare specific românească, de ridicare a Poporului Român la aceeaşi conştiinţă politică, la aceeaşi stare economică şi socială şi la aceeaşi dezvoltare culturală ca a celorlalte popoare înaintate ale Europei. În acelaşi timp, luptă pentru reîntărirea valorilor creştine eterne, în felul cum Poporul Român concepe lumea şi se subordonează preceptelor morale şi legilor divine. Este, deci, o mişcare complexă, cu laturi multiple: politice, spirituale, constructive, culturale, economice, sociale, morale, care urmăreşte, în fond, ţeluri simple şi naturale, ca acelea ale sporirii de randament al Poporului Român la patrimoniul comun european.

Fireşte, are unele afinităţi cu ideea romană a fascismului şi altele, mai puţine şi mai degrabă de tendinţe sociale, cu naţional-socialismul. Diferenţele, atât de fond cât şi de tehnică, de acţiune, sunt mult mai profunde decât asemănările. Şi iarăşi *reamintim că aceste diferenţe funciare au fost precizate de către* Corneliu Codreanu, *de doctrinarii Mişcării Legionare, cât şi de alţi autori străini în : 1935, 1936, 1937 şi 1938, când fascismul şi naţional-socialismul se găseau în culmea puterii.* Desigur, în această expunere de politică aplicată, nu este locul unui studiu aprofundat de

principii şi nici al unei analize comparate de structură a Mişcării Legionare faţă de celelalte mari mişcări colective contemporane: fascismul cu mistica Statului, naţional-socialismul cu mistica rasei, comunismul cu mistica vidă a colectivului. *Este suficient să relevăm accentul pe atingerea obiectivelor materiale şi pe aplicarea excesivă a principiului autorităţii, pusă în practică de mişcările totalitare, cu ignorarea structurală a religiei ca valoare spirituală dominantă, pentru a înţelege diferenţa esenţială de Mişcarea Legionară care condiţionează opera sa constructivă de precăderea valorilor spirituale şi a principiilor moral creştine.*

Evident, Mişcarea Legionară nu admite nici excesul pe care unii caută să-l identifice cu principiul democraţiei, anume mistica interesată a libertăţii individuale, individul ca pretext pe deasupra oricărei alte realităţi. Excesele interesate de acest gen au smuls sistemul de guvernare democrată astfel înţeles, de pe linia realităţilor şi l-au compromis în majoritatea ţărilor europene, îndeosebi în cele sudice, centrale şi sud-estice.

În practică, nici principiul absolut al libertăţii individuale, nici acela al autorităţii între care omenirea oscilează, cu neliniştea ei în cursul dramaticei sale istorii, nu pot constitui un sistem realist de guvernare. Un sistem durabil de guvernare nu poate proclama nici primatul naturii abuzive a individului asupra comunităţii, nici nu poate consacra călcarea respectului fiinţei umane, sub pretextul raţiunii de stat. *Şi „Habeas Corpus", şi autoritatea fermă a guvernului trebuiesc împăcate într-un sistem organic de guvernare, potrivit moravurilor, caracterului şi temperamentului fiecărui popor în parte, iar nu după o formulă generală şi abstractă care, interesat sau chiar cu bună credinţă, poate degenera repede într-o utopie sau într-o înscenare hibridă şi insuportabilă.*

Aşadar, Mişcarea Legionară nu admite, deopotrivă, nici excesele principiului autorităţii, generatoare de tiranie, nici pe acelea ale libertăţii individuale generatoare de anarhie. Nu este, astfel, o organizaţie nici de gen strict autoritar, nici un partid de tip liberal. *Garda de Fier este o sinteză de esenţe de realităţi şi permanenţe, rezultate din specificul etnic al Poporului Român, din condiţiile lui*

de viaţă internă şi de convieţuire cu alte naţionalităţi, din asigurarea existenţei şi securităţii lui în raport cu popoarele vecine, din integrarea lui în spiritul continentului european şi al relaţiunilor cu celelalte popoare ale lumii. Datorită unui spirit unic de creaţie, Corneliu Codreanu a izbutit să închege într-un puternic sistem politic şi spiritual, armonic şi organic, nu numai cele mai variate condiţii, dar cele mai îndreptăţite şi în aparenţă de sens contrar.

Sistemul acesta, prin multiplicarea laturilor sale, a devenit astfel valabil pe toate planurile vieţii Poporului Român. Aşa se explică puterea de atracţie şi de fixare a elitelor din toate straturile sociale, de la aristocratul de origine princiară până la plugarul de la marginea ţării, de la savantul universitar până la muncitorul necalificat, de la funcţionarul public până la meseriaşul liber, de la marele industriaş până la proprietarul agricol, de la bătrânul cărturar până la colegianul adolescent. Studenţimea şi proletariatul, clasele de mijloc şi ţărănimea sunt deopotrivă încadrate în Garda de Fier. Dar ceea ce-i dă Mişcării Legionare o forţă invincibilă este credinţa neclintită a luptătorilor ei de toate vârstele şi de toate meseriile. Prin reprezentarea fidelă şi echilibrată a elitelor tuturor straturilor sociale şi prin credinţa fanatică a tineretului de toate nuanţele, dar îndeosebi universitar şi proletar, se şi explică rezistenţa Gărzii de Fier de-a lungul atâtor ani de suferinţă şi păstrarea ei intactă, după atâtea inimaginabile persecuţii.

Ce rezultate ar fi dat acest interesant şi original sistem al Gărzii de Fier într-o guvernare unitară şi durabilă, nu am putea anticipa; cele patru luni de diarhie nu oferă obiectiv nici un punct concludent. Avem însă puternice motive să credem că un regim legionar omogen care să grupeze toate forţele sănătoase ale Poporului Român, indiferent de nuanţă de partid, ar fi avut efecte salutare şi pentru România, şi pentru spaţiul înconjurător.

II. ÎN CONCRET

1. Mişcarea Legionară şi ordinea legală

O mişcare de un astfel de volum şi de o astfel de complexitate în adâncime nu poate fi învinuită, fără o patimă nedreaptă, de imitaţie de pe modele străine, care vieţuieşte prin acţiuni ilegale şi urmăreşte o „dictatură", smulgând puterea prin „Lovitură de Stat" şi desfiinţarea partidelor adverse cu violenţă. De ce ar fi folosit Garda de Fier o astfel de metodă catilinară, când şi elitele, şi massele se încadrau cu înfrigurare, şi momentul victoriei ei finale părea că se apropie, începând din anul 1937, cu o siguranţă geometrică!?

Dar nu numai din motive de inoportunitate, ci din însăşi esenţa principiilor sistemului legionar şi a gândirii sale politice, *Corneliu Codreanu respingea aprioric, cu toată fermitatea, orice intenţie agresivă de cucerire a puterii în stat.* Corneliu Codreanu şi, în rând cu el, toţi doctrinarii şi şefii responsabili ai Gărzii de Fier, au repetat în atâtea rânduri cum înţeleg victoria legionară şi pe ce cale se va ajunge la acest ţel.

Dictatura în sine – voinţa unui singur om impusă cu forţa populaţiei unui stat – cum o defineşte el însuşi (deci două voinţe: una a dictatorului sau a unui grup de o parte şi alta contrarie, a poporului), constituie în gândirea lui Corneliu Codreanu un sistem odios de guvernământ, mai ales când această voinţă se impune cu silnicie şi cruzime şi degenerează astfel într-o tiranie sângeroasă.

În două rânduri, o dată într-o circulară către legionari după înmormântarea lui Ion Moţa, Prim-Locotenent al Şefului Gărzii de Fier, căzut pe front în Spania împotriva marxismului şi a doua oară în declaraţiile către ziarişti, *în Februarie 1938, Corneliu Codreanu înfierează public, în termeni dispreţuitori, ca mijloace de biruinţă „ideea de complot" şi de „lovitură de stat". El le consideră ca o „prostie" şi taxează astfel de victorii, născute din complot şi lovituri de stat, ca ieftine şi trecătoare.* „Esenţa însăşi a concepţiei legionare, precizează mai departe Corneliu Codreanu, respinge acest sistem al loviturii de stat, atitudine necugetată de bruscare, de natură exterioară". Conştient de misiunea istorică a tineretului român şi de răspunderea sa de conducător al unei generaţii, ştia că un complot este o insanitate ce poate conduce, cel mult, la o hibridă dictatură poliţistă, iar nu la un regim stabil, laborios şi durabil.

Şi în concret, Corneliu Codreanu a fost strict consecvent cu principiile sale, după rezultatul triumfal al alegerilor din 1937. Între 22 şi 29 Decembrie, până când s-a constituit Guvernul Goga – Cuza, Corneliu Codreanu nu avea decât să facă un semn legiunilor sale, pentru ca aparat de stat şi corpuri constituite să se topească în faţa valurilor legionare. Corneliu Codreanu s-a abţinut de la un astfel de gest, ştiind bine totuşi că, după primele momente de uluire, provocate de rezultatul alegerilor, va urma din partea adversarilor o reacţiune violentă ce-l va costa viaţa şi va aduce multe suferinţe Gărzii de Fier. Respectul principiilor i-a părut însă fondatorului Gărzii de Fier un stâlp mai solid de forţă politică decât escaladarea puterii direct din stradă.

Fundamentul cel mai sigur al unei puteri politice nu poate fi construit, după gândirea lui Corneliu Codreanu, decât printr-o strictă legalitate, o scrupuloasă respectare a legii. El nu pierdea niciodată prilejul să-şi manifeste regretul pentru cele două, trei împrejurări în care Mişcarea Legionară, exasperată de abuzul ilegal al guvernelor şi autorităţilor, a făcut uz de violenţă, deşi tocmai în acele circumstanţe se aplica în plin consacrata maximă de drept public: „sortir de la legalité pour rentrer dans le droit", principiu amintit deopotrivă de istorici şi de legişti, ca legitim în atâtea manifestări ale colectivităţii umane asuprite şi, printre altele, amintit şi la originile revoluţiei americane. Şi ca o consacrare a regretelor sale şi a smereniei faţă de principii, tocmai în culmea puterii sale, când violenţa impusă de clasa politică dominantă s-ar fi întors în favoarea Gărzii de Fier, Corneliu Codreanu a refuzat ieşirea din raportul de Drept pentru a intra pe calea raportului de Forţă, net în folosul cauzei sale. Manifestându-şi credinţele pe căile pe care le oferă legile, Corneliu Codreanu considera primirea raportului de forţă ca o coborâre de la ţinuta

etică a tineretului român. *Corneliu Codreanu aștepta biruința Mișcării Legionare pe o cale mult mai adâncă și reală: din desăvârșirea unui proces interior de conștiință a Națiunii Române și de perfecționare a condiției umane, prin educația în etica legionară. „Când acest proces va cuprinde majoritatea românilor – spunea Corneliu Codreanu – și se va desăvârși, biruința va veni atunci automat, mare și luminoasă".*

Reforma instituțiilor politice, partide, parlament, corpuri constituite, nu se aştepta, astfel, prin decrete-legi şi măsuri coercitive, ci prin voința suverană a Poporului Român. Atunci, de teama acestui implacabil verdict popular care conducea fatal Mişcarea Legionară la o biruință totală, partidele politice, condamnate la sterilizare prin îndepărtarea marelui rezervor de împrospătare a forțelor, tineretul intelectual şi luptător, încadrat în Garda de Fier, au capitulat în fața puterii executive, cointeresând-o într-o acțiune represivă, cu prețul sacrificării propriei rațiuni de existență: regimul parlamentar. *Și iată, în 1938, după ce timp de 15 ani elita activă a României a fost acuzată de acțiuni „ilegale" și de intenții de „lovitură de stat" pentru a desființa „ordinea prestabilită", iată opt foști prim-miniștri, exponenți ai tuturor partidelor, coalizându-se într-un guvern de dictatură, pentru a ieși ei din legalitate, pentru a da ei o lovitură de stat și a dizolva ei parlamentul și propriile lor partide. (După cum, și în zilele noastre, o altă calomnie faimoasă pe atunci, „omul și pogonul", lozincă demagogică atribuită Gărzii de Fier de fratele prim-ministrului de atunci, dl. George Tătărescu, o vedem aplicată astăzi de un regim „democratic", cu participarea a însuși d-lui Tătărescu).*

Și revenind la evenimentele din 1938, pentru a fi drepți, la acest regim împotriva tineretului rămas în cadrul legalității, nu au participat personal şefii partidelor istorice, d-nii Iuliu Maniu, Constantin și George Brătianu, precum nici unii chiar dintre oamenii politici serioşi care, pentru diferite motive, făcând parte din acele guverne de dictatură, nu au aprobat nici sufleteşte, nici politic, metodele sângeroase ale regimului.

Aşadar, Garda de Fier trebuie să fi corespuns unei mari realități, dacă partidele s-au desființat singure împreună cu instituțiile pe care le reprezentau, în favoarea unei dictaturi personale şi polițiste, cu prețul discreditării definitive a propriului lor sistem şi a unei instituții fundamentale cum este Coroana, numai pentru a abate de pe linia justă o altă instituție fundamentală: *Voința Națiunii.*

Garda de Fier nu este , așadar, o organizație totalitară și nu s-a născut din antagonism funciar împotriva instituțiilor statului și ale colectivității, fie structurale, cum este monarhia, fie funcționale, cum sunt puterea legislativă și executivă, fie tranziționale ca partidele politice. Mișcarea Legionară nu intră în conflict cu aceste instituții și, firește, nici cu guvernele care le reprezintă, decât în măsura în care ele se îndepărtează de la legalitate și de la voința națională.

Politica Gărzii de Fier de spirit testamentar ilustrat de linia lui Corneliu Codreanu, urmată în esență cu scrupulozitate de succesorul său la comanda Gărzii de Fier, Horia Sima, este deci clară în toate direcțiile.

2. Mișcarea Legionară și Monarhia

În ceea ce priveşte monarhia, Corneliu Codreanu afirmă precis primatul acestui principiu şi subliniază distincția funciară dintre Instituție şi reprezentantul său. Un reprezentant poate fi slab, instituția monarhică însă este totdeauna bună. Această distincție a observat-o şi Horia Sima în manifestul Gărzii de Fier de la 1 Septembrie 1940 în care cere abdicarea regelui Carol II, dar impune respectul continuității monarhice prin urcarea pe tron a moştenitorului Coroanei, actualul Rege Mihai I. Aceeaşi linie observă Horia Sima şi patru ani mai târziu în politica guvernului național din exil față de monarhie. Separând persoana Regelui de conduita Guvernului de la Bucureşti, considerate ca impuse factorului constituțional, fie de circumstanță de forță majoră, fie de forța simplă a Puterii ocupante, s-a păstrat întotdeauna o tăcere respectuoasă în jurul

Coroanei. Aşadar, Coroana nu intră în discuţiile situaţiei interne din România.

3. *Mişcarea Legionară şi principiul separării puterilor*

Printre instituţiile politice recunoscute în sistemul legionar ca permanenţe în structura societăţilor moderne, un loc important îl ocupă Parlamentul.

Necunoscătorii problemelor legionare pot fi surprinşi. Cei care au stat însă în preajma lui Corneliu Codreanu sau care cunosc studiile doctrinarilor legionari asupra corelaţiunii „Garda de Fier şi Parlamentul" – în special, studiul cu acelaşi titlu, al ilustrului profesor de sociologie Traian Brăileanu, fost ministru al Educaţiei Naţionale – sunt familiarizaţi cu problema funcţiunii ce trebuie să îndeplinească Parlamentul în sistemul legionar.

Desigur, în rând cu alţi oameni politici, chiar de extracţie democratică ca, de pildă, André Tardieu – în Franţa şi Alexandru Vaida-Voevod – în România, sistemul legionar nu admite mitul retoricei şi al aritmeticei electorale. Experienţa a dovedit, în majoritatea ţărilor europene, că degenerarea sistemului parlamentar în obsesia rezultatului voturilor şi a succeselor retorice consumă întreaga energie şi capacitate de randament a clasei politice care consideră astfel toate problemele de stat ca rezolvate printr-o victorie electorală sau un discurs aplaudat. Trebuie să se înţeleagă că realităţile exacte de la faţa locului din Sud-estul european sau din Peninsula Iberică se deosebesc mult de situaţiile figurate în genere de la distanţă, prin optica de la Londra, Berlin, Washington şi Paris. Uzanţele Camerei Comunelor sunt unele, ale Cortes-urilor, Scupcinei, Sobraniei şi Adunării Naţionale din Ankara, altele. De asemenea, moravurile electorale ale unui district din valea Dunării variază într-o măsură de nerecunoscut faţă de acelea ale unui Comitat din Scoţia. *Formula democraţiei a D-lui Churchill: "Omul de pe stradă care votează liber", este desigur exactă în Marea Britanie şi, poate, în Ţările Scandinave. Pe măsură ce soarele se*

încălzeşte, coborând spre Centrul, Sudul şi Sud-estul Europei, formula aceasta conduce mai degrabă decât la democraţia D-lui Churchill, la o democraţie a Mareşalului Tito.

S-au văzut, în România epocii parlamentare, cele mai importante partide în opoziţie cu trei până la şase deputaţi – mai puţin chiar decât unele grupări etnice minoritare, ca maghiarii, de pildă – ajunse peste noapte la guvern, obţinând importante majorităţi, cu concursul plin de zel al jandarmilor, al alcoolului, al promisiunilor, al corupţiei şi al volatilizării urnelor. Această demoralizantă sleire a nervului naţional, prin continua forţare a voinţei colective conduce la sfărâmarea partidelor în neînsemnate fracţiuni, incapabile – cum s-a dovedit încă din decembrie 1937 – să mai obţină majorităţi, chiar cu preţul violenţei corporale şi morale. Consecinţa fatală de pe urma deselor schimbări de decor ale coaliţiilor de grupuri parlamentare ce ar urma pentru a constitui o majoritate, ar fi o neîntreruptă alunecare spre stânga şi, în ultimă analiză, *partidul unic de extremă stângă,* impus cu forţa de la Răsărit.

Deci, ca o puternică prevenire a acestor alarmante eventualităţi, printre alte consideraţiuni de ordin structural, Mişcarea Legionară a urmărit să readucă funcţiunea parlamentului pe linia realităţilor româneşti.

În primul rând, urma să se întărească cu stricteţe principiul separaţiunii puterilor în stat: nici Parlamentul nu trebuie să coboare la starea de simplă emanaţie a puterii executive, ca în sistemul românesc de până în 1938; nici puterea executivă nu poate degenera, fără cea mai mare primejdie pentru existenţa unui stat, la regimul de simplă unealtă, la discreţia "democraţiei integrale", adică despotismul majorităţii parlamentare iresponsabile: majoritate realizată prin demagogie şi presiune a cluburilor şi comitetelor, alunecate cu cea mai mare certitudine spre o ultimă etapă: Jacobinismul modern, bolşevismul. De altfel, experienţa recentă demonstrează mai în toate ţările unde, începând cu 1943, s-a încercat să se revină la regimul parlamentar, că: sau guvernul rezultat din coaliţia grupurilor abia mai poate supravieţui sub hărţuiala comitetelor de "eliberare" sau, pentru a se asigura un minimum de ordine, "liber-

tatea" a fost pusă sub protecția unui general sau a baionetelor trupelor de ocupație.

În sistemul legionar, deci, pentru a elimina de la început orice posibilități de arbitrar al unei puteri în dauna celeilalte, separația este categorică. Puterea executivă, pentru a avea autoritate și prestigiu, trebuie să se ridice dintr-o elită politică, după criterii sigure. Aceste criterii nici nu pot fi principiul elecțiunii, nici acela al eredității, *ci principiul selecțiunii* sociale, prin libertatea absolută de ridicare a valorilor personale din adâncimile straturilor sociale la suprafața societății. Puterea executivă – administrația, diplomația etc. – recrutată din această elită, își va putea astfel îndeplini funcțiunea politică și tehnică în condițiuni normale.

Parlamentul, expresia puterii legislative, ar fi, deci, restaurat în sistemul legionar, într-o stare de totală emancipare față de Puterea Executivă. Misiunea Parlamentului, ales absolut liber, parte după criterii de competență, este *legiferarea*, adică discuția, ca și votarea legilor. În al doilea rând, și ca un drept de cenzură morală, iar nu de imediate consecințe politice, se recunoaște Parlamentului prerogativa de semnalare, într-un spirit de înaltă răspundere, a abuzurilor, nepotrivirilor sau incompetenței constatate în actele puterii executive.

Iar pe deasupra acestor instituții, în momente de particulară importanță, în care se decide soarta comunității, Corneliu Codreanu așează ceea ce el numește "Consultarea Poporului", adică, în fața marilor hotărâri care îl angajează, după ce se arată drumul, poporul trebuie întrebat, trebuie consultat, pentru a-și spune cuvântul dacă poate sau nu, dacă este pregătit spiritualicește să meargă pe calea arătată.

Urmând, deci, spiritul lui Corneliu Codreanu de respect al voinței populare, și Horia Sima, ca vice-președinte al Consiliului de Miniștri, în toamna anului 1940, a voit alegeri generale absolut libere, la care să candideze exponenții tuturor partidelor politice dizolvate de regimul precedent. Opoziția categorică a Mareșalului Antonescu, care de atunci nutrea intenția unei lovituri de stat, a zădărnicit însă consultarea poporului proiectată de Mișcarea Legionară; astfel, în 1940 s-a demonstrat încă o dată, ca și în 1937, că nu Mișcarea Legionară se teme de verdictul alegerilor libere.

Din principii constructive politice, prin urmare, dar și din motive educative, constatând efectele reale de ordin civic și moral ale pervertirii metodelor de exprimare a sufragiilor și de falsificare a voinței populare, marele pedagog Corneliu Codreanu a căutat să îndrepte moravurile electorale, prin garantarea exprimării libere a voturilor după cum dictează conștiința alegătorilor, nesiluită nici de amăgiri, nici de violențe. Și pentru ca să asigure alegeri absolut libere, și pe această cale să rezulte, pe cât omenește posibil, voința Națiunii, Corneliu Codreanu a încheiat la ultimele alegeri generale din România, în Decembrie 1937, pactul cu Partidul Național Țărănesc al lui Iuliu Maniu și cu Partidul Național Liberal al lui George Brătianu. De altfel, o invalidare a versiunii de tendințe dictatoriale atribuite Mișcării Legionare și o confirmare deplină a structurii sale populare, este tocmai profunda considerație și înțelegere pentru Corneliu Codreanu și Garda de Fier, a lui Iuliu Maniu, personalitate de o sinceritate democratică indiscutabilă, această atitudine de stimă reciprocă supraviețuiește până astăzi, după atâția ani de suferințe și de mari evenimente în lume.

Garda de Fier, așadar, cum sperăm că ar rezulta din această imperfectă expunere, nu este prizoniera nici unei idei preconcepute, a nici unui program schematic, a nici unui sistem rigid care nu poate fi rectificat după realități. Ea este, în adevăr, tributara unei idei majore, *linia poporului Român*; pe aceasta nu o poate pierde niciodată din vedere fără sancțiunea imediată a *auto-desființării*. Îndeplinind însă cu fermitate această condiție, înalta linie spirituală consacrată de jertfa fondatorului și a elitei sale, permite Mișcării Legionare o mare flexiune în mânuirea realităților de stabilire a condițiilor de direcție ale României.

Aceste realități prezente par să indice, în ordinea internă, necesitatea absolută a unui regim stabil, în care monarhia să se situeze ca factor al ierarhiei politice, sprijinită pe principiul separațiunii puterilor pe linia funcțională și pe principiul unității elitelor și a forțelor naționale pe linia structurală. *Înmănuncherea* funcțiunii o-

rizontale a puterilor statale cu structura verticală a unității naționale, ca *rezultantă* a voinței populare, în deplin acord organic cu Coroana, este condiția de stabilitate în România și în spațiul înconjurător. Orice alte soluții s-ar căuta, ar fi improvizații cu urmări imposibile de prevăzut și de calculat. Dar trecutul mai îndepărtat și mai recent a dovedit că de situația României, cu poziția ei cheie la răspântia marilor drumuri, depinde în bună parte și echilibrul Europei.

4. Problema evreiască

Și acum, câteva cuvinte despre o problemă în jurul căreia s-a făcut mult caz: atitudinea Mișcării Legionare față de problema evreiască. Nu este desigur aici locul de a analiza principiile Gărzii de Fier în materie, ci numai de a spulbera o serie de inexactități privitoare la trecut.

Mișcarea Legionară era prea conștientă de înălțimea ținutei sale etice, de răspunderile sale față de poporul român și de importanța sa politică, pentru a trata problema evreiască cu mijloace ieftine, cu violența corporală sau a legilor speciale. Corneliu Codreanu însuși, provocat de anumiți politicieni îngrijorați de pactul Mișcării Legionare cu Iuliu Maniu și George Brătianu, a răspuns public că problema evreiască înțelege să fie tratată într-un spirit de înaltă seriozitate. Mișcarea Legionară nu privea această problemă prin optica resentimentelor de rasă. Șefii legionari, poate cei mai buni cunoscători din Europa ai problemei, cunoșteau prea bine calitățile intelectuale și profunda educație spirituală, pe linia permanențelor, ale acestui popor milenar, pentru a le subestima și a le combate cu forța materială.

Pentru Mișcarea Legionară, esența problemei nu se reducea la un aspect evreiesc, ci se prezenta, în general, ca o restabilire a echilibrului politic și economic, deplasat, până atunci, în defavoarea poporului român. Metoda urmată, spre deosebire de acelea ale mișcărilor rasiste, era întărirea, în primul rând, pe cale organică și

de liberă concurență a poziției elementelor românești, iar nu de slăbire silită a elementelor alogene. Pe această cale de liberă întrecere se vizau Evreii numai în măsura în care pozițiile lor se găseau pe traiectoria noilor poziții românești. *Tot așa de bine, această metodă privea pe Sași, pe Unguri sau pe Șvabi, fără ca prin aceasta să se poată vorbi de antirasismul, de antiungurismul, sau de antișvăbismul Gărzii de Fier, sau de o persecuție a acestor minorități din partea Mișcării Legionare. Acestor naționalități, fără excepție, li se lăsa deplina folosință a pozițiilor câștigate și numai posibilitatea de a abuza de călcarea legilor, în dauna Poporului Român, cu ajutorul unei administrații corupte, li se retrăgea, prin opera de dreptate socială a Mișcării Legionare, pentru toți deopotrivă.*

Ridicarea Poporului Român, după sistemul legionar, urma să apară treptat, prin constituirea de noi poziții, folosind noi valori nefructificate într-un spațiu încă virgin, iar nu prin confiscarea altor poziții deja existente. *Dinamizarea Poporului Român pe terenul general al construcției trebuia, deci, să crească printr-un proces de concurs și, deci, de stimulare a tuturor forțelor creatoare, iar nu de eliminare a unor elemente existente a căror îndepărtare din acest concurs ar fi atras după sine slăbirea economiei generale.*

Conducerea Mișcării Legionare era prea realistă ca să creadă că România, cu puternicul ei potențial economic și cu funcțiunea ei de tranzit, poate fi izolată de Europa printr-un monopol al producției și transformată, astfel, într-o Mecca economică. *Se căuta numai preemțiunea legitimă, ca în toate țările democratice sau nu, a populației autohtone, în distribuția naturală a mijloacelor de producție, spre a se evita menținerea poporului român într-o stare de paupertate de pe urma tendințelor acaparatoare ale unor naționalități minoritare mai bine organizate economicește datorită unui lung trecut de privilegii sau unui puternic sprijin de ordin internațional. Corneliu Codreanu însuși și-a exprimat, în mai multe rânduri, față de intimii săi, intenția de colaborare a unei Românii întărită economicește, cu un capital străin serios, care ar avea mai mult de câștigat, în același timp cu Poporul Român, de pe ur-*

ma colaborării cu un stat puternic și onest, decât cu un stat anemiat de o administrație coruptibilă și indiferentă.

Sistemul legionar urmărea, deci, prin sporirea activității în toate direcțiile, fără excluderea nimănui, să întărească poziția Poporului Român ca factor pozitiv de progres în spațiul înconjurător. Acest drept și această datorie a Poporului Român de a-și asigura libertatea de ridicare a indicelui său de randament pe propriul său pământ și, deci, de mărire a contribuției sale la ordinea multiplă a Europei, credem că nu pot fi negate de nimeni și mai puțin încă, desigur, de exponenții principiilor democratice.

Așadar, Mișcarea Legionară n-a urmărit, în tratarea problemei evreiești regimul legilor speciale, al câmpurilor de concentrare și al stelelor hexagonale. Ceva mai mult încă, legislația în vigoare, cu cele trei categorii de evrei și instituțiile de românizare oficiale, nu a aparținut Mișcării Legionare, ci guvernului precedent, cât și celui ulterior. Această precizare nu urmărește o repudiere, ci o revelare a nepotrivirii acestei legislații cu spiritul și cu tactica Mișcării Legionare care, după cum se vede din expunerea de mai sus, a fost urmată în practică și trebuia să fie continuată și la guvern în această materie. *Singura lege de esență legionară, inspirată din tactica amintită, dar neaplicată încă, a fost aceea întocmită de Ministrul Muncii de atunci, Vasile Iasinschi, care prevedea folosirea minimală a elementelor românești în întreprinderile comerciale, indiferent de originea etnică a proprietarilor.*

Așadar, și în problema evreiască, mai bine spus românească, Mișcarea Legionară se conduce după același simț al echilibrului, al realităților și al principiilor morale, ca și în celelalte probleme importante românești sau europene.

5. Violențele politice

Cât despre intenții de violențe fizice împotriva vechii clase politice sau a evreilor, omucideri sau pogromuri, *numai cei care urmăresc menținerea diviziunilor și a tensiunii interne, le pot pune*

în sarcina Mișcării Legionare. Că în timpul loviturii de stat a Mareșalului Antonescu, de la 21 Ianuarie 1941, elemente iresponsabile de pe stradă, fără nici o legătură cu Mișcarea Legionară și cu evenimentele, au abuzat, ca întotdeauna în astfel de împrejurări și au jefuit și ucis la întâmplare evrei, ca și români, de altfel, este foarte posibil. Că și unele elemente izolate, chiar legionare, au avut porniri personale individuale împotriva unor evrei, ca și împotriva unor români, iarăși este posibil. Dar a considera responsabilă Mișcarea Legionară și conducerea ei de aceste violențe la întâmplare, corespunde tot atât de puțin realității cât a face întreaga evreime din lume responsabilă de asasinarea Lordului Moyne.

Astfel, în toate problemele, cum s-a văzut în acest lung, totuși incomplet capitol, Mișcarea Legionară se menține la aceeași atitudine politică și morală ca și în trecut, luându-și întotdeauna răspunderea poziției sale, dar respingând net ce i se pune în seamă cu desconsiderarea nedreaptă a realității.

C. Politica externă a Mişcării Legionare

1. Geneza atitudinii Mişcării Legionare în politica externă

Aşa cum în politica internă nu corespunde adevărul că Mişcarea Legionară ar fi fost o organizaţie exclusivă de dominaţie dictatorială, tot aşa, în politica sa externă, Mişcarea Legionară respinge cu cea mai legitimă mândrie şi demnitate, îndreptăţite de trecutul său glorios şi plin de jertfe, insinuarea că ar fi putut aliena vreodată autonomia sa de acţiune în favoarea unei puteri străine.

Politica externă, ca şi politica generală a Mişcării Legionare, se inspiră din principiile eterne de existenţă şi de conservare a esenţelor Poporului Român, cât şi din năzuinţele de afirmare a nobleţei acestui popor, pe un plan superior şi mai larg. Pentru a păstra intactă această politică majoră, Garda de Fier a primit atâtea lovituri din toate direcţiile, chiar cele mai neaşteptate!

O cât de neînsemnată tendinţă de compromis cu morala ei ar fi scutit Garda de Fier de multe suferinţe şi de multe pierderi dureroase. Conducerea Mişcării Legionare a rezistat însă neclintită pe poziţiile sale, uneori în condiţii extrem de grele. *Horia Sima de pildă şi în 1940 şi mai târziu a fost prizonierul unor voinţe hotărâtoare la discreţia oricăror ordine fără ca voinţei sale să se fi putut impune, cu toate presiunile, cea mai neînsemnată flexiune.*

Încă o dată, s-a dovedit atunci că puterea materială singură, cu toate aparenţele impunătoare, este mai slabă decât forţele complexe ale realităţii, ascunse uneori sub cele mai modeste forme. Dar, ca şi în politica internă, şi în politica sa externă, Mişcarea Legionară nu se conduce după nici o idee preconcepută şi nu se fixează în nici o formă rigidă. Corneliu Codreanu spunea odată unor intimi că ar colabora şi cu Rusia Sovietică, dacă ar fi în interesul Poporului Român. Din nefericire, însă, Rusia Sovietică, încă din acele timpuri, îşi fixase conduita sa *definitivă*, ascunsă cu îndemânare, pe atunci, sub cele mai elegante declaraţii geneveze. Această conduită, cum puteau distinge cunoscătorii, nu era, în fond, decât aceea a Rusiei imperialiste, întărită ca valoare operativă de forţa

tru Ceho-Slovacia, Rusia Sovietică, pentru Iugoslavia, Germania şi pentru România, Italia. Aducerea aproape cu forţa a Principelui-Regent Paul la Conferinţa Micii Înţelegeri de la Bucureşti, din Mai 1936, dovedea deja descompunerea practică a sistemului. *Dar mai grav încă, principalul stâlp al alianţelor României, Franţa, încheiase acum un pact de amiciţie cu Sovietele, ce reducea mult în fond din valoarea convenţiilor cu România şi Polonia. Faptul că semnatarul pactului, Dl. Laval, era un republican de dreapta şi că Primul Ministru britanic care proclamase public interesul Angliei pentru Franţa, cu faimoasa formulă a frontierelor britanice pe Rhin, era însuşi Şeful Partidului Conservator, dovedea cât se poate de concludent că cele două mari puteri Occidentale, în deplin acord între ele şi cu aprobarea integrală a claselor politice, se angajau pe calea unei colaborări intime cu Rusia Sovietică. Această colaborare nu era posibilă decât cu acceptarea punctului de vedere minimal sovietic care viza, fără îndoială, şi România.* Iar o consolidare a acestei colaborări printr-o alianţă avută în vedere, în evoluţia situaţiei europene, ar fi cerut cel puţin aceleaşi condiţii din partea Rusiei ca în 1914-1916, adică, în ultimă analiză, printre altele, subordonarea intereselor României intereselor acestei alianţe.

Pactul de amiciţie franco-sovietic, cu consimţământul tacit al Marii Britanii, slăbea, deci, considerabil, securitatea României la Est şi, prin urmare, şi poziţia ei în general faţă de vecini şi de celelalte puteri. Se mai adăuga la toate acestea şi evoluţia internă din Franţa, care aluneca tot mai mult spre stânga, astfel ca, după victoria Frontului Popular la Paris, să nu se mai poată pune mari speranţe în rezistenţa Franţei faţă de pretenţiile Rusiei ca preţ al unei cooperări.

Concluzia la care a ajuns conducerea Mişcării Legionare era cel puţin îndoiala faţă de voinţa Puterilor Occidentale de a se opune Rusiei cu eficacitate. Totuşi, cea dintâi declaraţie de politică externă, o circulară către legionari, din 30 Mai 1936, nu a avut caracter public, iar Corneliu Codreanu s-a mărginit la o atitudine moderată. Corneliu Codreanu nu a împins concluzia până la propunerea unei mutaţiuni de alianţă în politica externă a României.

Această concluzie, Corneliu Codreanu n-a propus-o nici 6 luni mai târziu, într-un document mult mai important, destinat, de data aceasta, publicităţii: Memoriul din 5 Noiembrie 1936 adresat Regelui, oamenilor politici şi Ţării. În acest document redactat în termeni virili, se înregistrează numai o şi mai mare îndoială faţă de orientarea externă a României, îndoială crescută de pe urma izbucnirii războiului civil din Spania, faţă de care Puterile Occidentale adoptaseră o atitudine de părtinire a frontului popular din Madrid, în dauna mişcării creştine a lui Franco, susţinută astfel numai de puterile Axei. Om profund religios, Corneliu Codreanu respingea din toate puterile sufletului său violenţele marxismului mondial acum confirmate de realitate, reprezentat de Brigăzile Internaţionale ale lui Lister şi Compesino împotriva Crucii şi a ordinii creştine a Europei. Puterile care se pronunţau în favoarea acestei ordine înlesneau astfel, de la sine, o apropiere de poziţia Mişcării Legionare. Totuşi, Corneliu Codreanu nu se pronunţă, nici de data aceasta, explicit în favoarea unei răsturnări de alianţe, ci se mărgineşte numai să recomande sustragerea politicii externe de sub influenţele oculte şi abţinerea de la provocări la adresa Italiei.

Abia un an mai târziu, după 16 luni de la începutul războiului din Spania, la 30 Noiembrie 1937, Corneliu Codreanu ia o atitudine definitivă în politica externă, în favoarea Axei. La această hotărâre Corneliu Codreanu nu a ajuns nici prin negocieri, nici prin promisiuni, nici măcar prin vreun contact cu reprezentanţi ai Axei. *Oricât ar părea de curios şi de inadmisibil în tehnica mai curentă a politicii externe, Corneliu Codreanu nu a avut niciodată legături cu Axa. Rareori, câte un ziarist sau vreun curios din Italia sau Germania, mult mai rar decât din alte ţări ca, de pildă, din Franţa, veneau să-l vadă la Casa Verde. Ceva mai mult, în urma unui reportaj nu tocmai exact asupra mişcării, deşi foarte elogios, dintr-un ziar german, Corneliu Codreanu a interzis pe termen de 6 luni accesul oricărui vizitator din acea ţară în preajma Mişcării Legionare.* Un contact însă, de ordin politic autorizat şi constant, nu a existat niciodată între Axă şi Corneliu Codreanu. Acest precedent a fost poate o deficienţă, de pe urma căreia s-au resimţit mai

târziu în practică raporturile cu Axa şi, în general, tehnica relaţiunilor exterioare a Mişcării Legionare, întotdeauna foarte susceptibilă şi rezervată în materie. Dar şi pe acest teren Corneliu Codreanu a proclamat primatul ţinutei morale, chiar dacă uzanţele unei tactici mai rafinate ar aduce mai multe foloase.

2. Oportunitatea alianţei cu Axa

În concret, convingerea Mişcării Legionare în oportunitatea unei alianţe cu Axa, a fost rezultatul unei evoluţii foarte lente, de pe urma observării minuţioase a realităţilor europene, iar nu al precipitării unei atitudini premeditate.

De altfel, climatul general al Europei înregistra o jenă în special faţă de conduita uneia din Puterile Occidentale, în speţă Franţa. Pactul Iugoslaviei cu Italia, desele schimbări de vizite între conducătorii Germaniei şi ai Poloniei, conversaţiile Marii Britanii cu Axa, evoluţia politică în jurul războiului din Spania, cât şi iritarea internă de pe urma grevelor aproape fără întrerupere din Franţa, izolau într-o bună măsură politica regimului de front popular din Franţa de realităţile europene. Rezultatele vizitei de la sfârşitul anului 1937 în Europa Central-orientală a D-lui Delbos, Ministru de Externe francez, s-au resimţit mult de pe urma acestei jene, ca un contrast foarte concludent cu atmosfera vizitei lui Barthou, în acelaşi spaţiu, în 1934. Cu toate strădaniile D-lui Victor Ionescu de a suplini fermecătoarea personalitate a lui Nicolae Titulescu şi cu toate sentimentele calde ale Românilor pentru Franţa, primirea D-lui Delbos la Bucureşti a avut mai mult o notă de melancolie, decât încredere. Aceeaşi notă melancolică se înregistra şi la Varşovia şi la Praga, încât Dl. Delbos, poate şi din proasta dispoziţie a Guvernului Principelui Paul, a renunţat la experienţa de la Belgrad.

Europa, şi cu ea, în primul rând, România, nu se mai simţea deci apărată de sistemul politic în centrul căruia se găsea pe atunci, în aparenţă, Franţa. În schimb, sistemul Axei părea că oferă efectiv mai multe garanţii de securitate şi de apărare a ordinii europene.

Aşadar, principiul alianţelor, în concepţia Mişcării Legionare, s-a născut din stări reale de pe teren, iar nu din afinităţi sau repulsii ideologice. Acest principiu impune mai întâi o clasare a primejdiilor pentru România, în ordinea importanţei sau urgenţei şi, ca o strictă consecinţă, alianţa cu acea putere care efectiv ajuta imediat România împotriva celei mai importante primejdii în ordine de precădere.

În concret, pentru România tendinţele imperialiste dinspre Vest sunt mai puţin primejdioase decât acelea dinspre Est. Imperialismul vestic, pentru a ajunge la mările libere şi la poziţiile dominante ale Continentului, nu trebuie să treacă peste România. Chiar dacă în ultimă analiză ar tinde să se adâncească în stepele întinse ale Estului, imperialismul vestic se poate mulţumi cu o Românie neostilă care să nu-i ameninţe flancul Sud-estic. Imperialismul din direcţie estică, dimpotrivă, este o primejdie nimicitoare pentru România şi Poporul Român. Primul pas spre o mare caldă şi spre poziţii dominante, ca Strâmtorile, de pildă, trece peste corpul României. *Între două imperialisme, deci Vestic şi Estic, România va trebui să se supună dramaticelor ei condiţii geo-politice şi într-un spirit strict realist, peste oricare alte considerente, să aleagă primejdia cea mai mică, cea mai puţin ameninţătoare: aceea a Vestului.*

Aşadar, atât timp cât Rusia, Sovietică sau Ţaristă, va nutri tendinţe imperialiste în Europa, România este pe pragul unei primejdii de moarte. Desigur, nici consideraţiuni sentimentale, nici demonstraţiile de cuminţenie amicală ale României, nici ridicolul pretextului de ameninţare din partea României a securităţii colosului rusesc, n-ar putea opri Rusia de la executarea unui program de atât de vaste proporţii. Cine concepe dominaţia Oceanelor şi a lumii şi porneşte la acţiune, nu se mai împiedică de scâncelile popoarelor din cale. *Experienţa istorică a dovedit că nu este posibilă o înţelegere cu o Rusie pornită în marş spre Occident. Fostul Ministru de Externe român, Dl. Gafencu, relevă cu bună dreptate*

că, de câte ori puterile occidentale au căutat un acord cu o Rusie în ascensiune asupra delimitărilor zonelor de influență, de atâtea ori a urmat o amenințare a echilibrului european.

Dacă nu este deci posibilă o înțelegere a unei Românii pacifice cu o Rusie imperialistă, nu-i mai rămâne României decât să se resemneze la apărare, pentru a supraviețui.

Pentru aceste rațiuni deci, Mișcarea Legionară se află cu acele forțe care apără România de primejdia primordială dinspre Est. Găsind deci numai Axa pe linia apărării împotriva primejdiei mortale de la Răsărit, s-a aflat cu Axa.

Dacă în aceste împrejurări sarcina apărării împotriva unei agresiuni din Est și-ar fi luat-o Puterile Occidentale, Mișcarea Legionară – cum a răspuns însuși Corneliu Codreanu întrebării unui cunoscut ziarist francez, Bertrand de Jouvenel, într-un interviu în "Gringoire", imediat după declarația de politică externă în favoarea Axei – ar fi colaborat cu ele.

3. Raporturile Axei cu Mișcarea Legionară

Un alt principiu fundamental în politica externă a Mișcării Legionare este împiedicarea României de a deveni un instrument al imperialismului vreunei puteri continentale. Garda de Fier s-a alăturat, desigur, cu fermitate, Axei. Nu a înțeles însă nici o clipă să transforme România într-un agent al unei noi ordini întemeiate pe imperialism. Cum am spus mai sus, între două amenințări, România poate la rigoare suporta mai bine imperialismul din Vest, dar nu-l poate încuraja de bună voie.

De altfel, eroarea majoră a Axei, care a condus-o la desființare, a fost tocmai îndepărtarea de politica sa originară de stabilizare a Europei într-o ordine nouă de echilibru continental. Așa se explică acțiunea de slăbire a mișcărilor populare, blocarea căilor spre putere și înlocuirea lor în mai toate țările cu formațiuni improvizate. Astfel, la semnarea pactului anti-Komintern, în Decembrie 1941, ordinea nouă era reprezentată de o serie de ficțiuni guvernamentale, în timp ce realitățile erau combătute și înlănțuite. Între aceste mișcări populare, Garda de Fier era de departe cea mai originală, cea mai puternică, mai autonomă și mai rezistentă. Pentru toate aceste motive, după ce partida părea câștigată, *Axa nu a dorit și nu a sprijinit niciodată victoria Gărzii de Fier în România. Acțiunea de la 3-6 Septembrie 1940 care a urmărit îndepărtarea Regelui Carol al II-lea pentru a opri descompunerea moralului intern, iar nu cucerirea puterii în stat, s-a făcut pe cont propriu, fără știrea, fără concursul și, mai ales, fără voia Axei.*

Mai târziu, după constituirea regimului de diarhie numit național-legionar, reprezentanții Axei la București au căutat prin toate mijloacele să consolideze poziția Mareșalului Antonescu și să mineze pe aceea a Mișcării Legionare. În executarea acestei politici Comandantul Gărzii de Fier și Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Horia Sima, a fost invitat la Berlin în luna Ianuarie împreună cu Mareșalul Antonescu. Pentru a evita o neînțelegere chiar la inaugurarea unei alianțe, de pe urma unui refuz la o eventuală cerere de subordonare a unor interese majore ce era poate de prevăzut, Horia Sima, cu toată dorința de a vedea pe Cancelarul Hitler, a renunțat la vizita de la Berlin. *Astfel, Horia Sima este singurul conducător politic european care a declinat vreodată o invitație la Cancelarul Hitler în culmea puterii, pentru motive de demnitate și de păstrare a autonomiei intereselor Poporului Român.*

Dar conduita Axei a fost clară cu ocazia Loviturii de Stat a Mareșalului Antonescu de la 21 Ianuarie 1941. Armata germană a primit ordin să susțină pe Mareșal, în timp ce alți trimiși căutau să slăbească apărarea oricăror riscuri în caz de cedare benevolă a pozițiilor de rezistență. Bizuit pe acest cuvânt, Horia Sima a ordonat încetarea rezistenței izbucnită de la sine, ca o reacțiune spontană a unei Mișcări viguroase, lovită prin surprindere. Cuvântul Mareșalului Antonescu și al girantului nu a fost respectat și arestările au pornit, cu o furie încă mai mare ca în 1938. Îndeosebi Horia Sima și șefii legionari erau urmăriți cu disperare, ca să li se pregătească soarta lui Corneliu Codreanu *și a Statului său Major.*

Reprezentanții Regimului au invitat atunci în Germania pe Horia Sima și alte personalități, sub motivul că, după ce pasiunile se vor potoli, să se poată întoarce în siguranță, o dată ce neînțelegerile s-au risipit. Ajunși pe teritoriul german, după câteva săptămâni de primire amicală, Horia Sima și unele personalități, cu toată calitatea lor de oaspeți, au primit domiciliu obligatoriu, în timp ce alți legionari, mai mult sau mai puțin importanți, refugiați la întâmplare din Țară, au fost internați, fără deosebire, la Rostock, într-un lagăr de muncă.

Din momentul deținerii lui Horia Sima se dezlănțuie în Țară și în străinătate o formidabilă campanie de calomnii prin care se pune în sarcina Mișcării Legionare și a lui Horia Sima toate infamiile imaginabile. *Punctul culminant este atins în ziua de 22 Iunie 1941, începutul campaniei contra Rusiei, când Cancelarul Hitler în persoană, în lunga sa expunere a cauzelor războiului, enumeră, printre manoperele sovietice, și evenimentele de la 21 Ianuarie puse în sarcina Gărzii de Fier, presupusă astfel de conivență cu Rusia Sovietică!* Nici lui Horia Sima, plasat de zvonuri oficiale ca refugiat la Moscova, nici Mișcării Legionare înlănțuite de un sistem de represiune neegalat încă, nu li se dădea posibilitatea să se apere. Nu le mai rămânea în apărare decât forța realității și doi-trei legionari risipiți prin alte orașe ale Europei, care s-o expună.

Politica Axei se îndepărta astfel, din ce în ce mai mult, de realități. Pe măsură ce victoriile militare apăreau mai strălucite, acțiunile politice deveneau mai palide. În cursul anilor 1941 și 1942 exponenții Mișcării Legionare s-au străduit din toate puterile să arate diferiților reprezentanți ai Axei primejdia unei politici neglijente și fictive pentru cursul general al războiului. Un război este un motor cu dublu piston, unul politic și altul militar și nu s-ar putea spune care este mai important. Nu se poate ignora acțiunea politică sub pretextul precăderii militare. Victorii militare fără efecte politice s-au mai văzut și chiar în cazul Germaniei. Victorii politice în cursul unui război au aproape întotdeauna consecințe militare. Războiul modern se poartă, în primul rând, pe plan politic internațional și seducătoarea ideologie universală a adversarului trebuie să opună deci, pe plan tot internațional, ideea-forță pe care sta Axa la originea războiului: adică stăpânirea de către fiecare popor a propriului său destin. De această idee-forță Axa nu se putea îndepărta fără primejdia pierderii războiului. Concluzia finală era deci: îndepărtarea ficțiunilor din toate țările, restabilirea libertății politice a popoarelor acolo unde mișcările populare sunt capabile să o asigure și reconstituirea unei ordini de echilibru european. La toate aceste argumentații nu se refuza un efect de stimă și asigurări de viitor, dar fără alte consecințe efective.

Și cum era de prevăzut, soarta armelor s-a întors din toamna anului 1942, fără ca și conduita politică a Axei să se schimbe. Dimpotrivă, cu motivarea situației militare, guvernul german era dispus să înrăutățească și mai mult regimul politic.

În fața acestei paralizii a reflexelor politice, Horia Sima s-a hotărât să întreprindă un alt gest de mare curaj și demnitate și anume părăsirea cu orice risc a Germaniei, pentru a atrage atenția și altor factori asupra situației disperate la care va ajunge Europa dacă nu se revine la o politică realistă. „Am sosit ca un strigăt de alarmă", previne Horia Sima în scris pe Mussolini, după ce la plecarea din Germania lăsase pentru a fi comunicată Cancelarului Hitler o scrisoare prin care expunea pe larg, cu cea mai mare claritate, erorile politicei germane, calea pe care trebuie să se revină și scadența fatală la care se va ajunge dacă se perseverează în aceleași erori.

Reușita lui Horia Sima a produs o mare impresie asupra conducerii germane. Cum s-a aflat mai târziu, în tot acel interval, Himmler avea până la 10 conversații telefonice zilnic, cu Ambasada Germană din Roma, pentru a se interesa de mersul cercetărilor în căutarea lui Horia Sima și a raporta apoi Cancelarului Hitler. Din nefericire însă în Germania, nu s-a înțeles sensul politic al plecării lui Horia Sima. S-a luat în considerație numai pierderea din laț a unei importante forțe politice, fără să se țină seamă de ce ar putea folosi Comunitatea de pe urma libertății ei. Dimpotrivă, grija urmărită cu disperare era prinderea din nou a acestui captiv prea autonom. Și în adevăr, printr-un concurs de împrejurări Horia

Sima a fost sechestrat din nou în Germania, de data aceasta în chip absolut, la Oranienburg. În rând cu el, au fost internați toți legionarii în frunte cu Locotenent-comandantul Mişcării Legionare, Vasile Iasinschi, în lagărele de concentrare de la Dachau şi Buchenwald. O cortină grea de fier a căzut astfel peste existenţa lor, despre care nu s-a mai ştiut nimic timp de 20 de luni.

Dar dacă în Germania gestul lui Horia Sima a avut un efect contrar, în Italia direct sau indirect a avut urmări pozitive. Mussollini şi noul subsecretar de Stat la Afacerile Străine, Dl. Bastianini, au arătat mai mult interes pentru curentele populare şi interesele naţiunilor europene ca mai înainte. De această înţelegere a necesităţii de revenire a unui echilibru european s-au resimţit raporturile cu partenerul din Axă, atât în cursul vizitei D-lui von Ribbentrop la Roma, în Martie 1943, cât şi la întâlnirea cu Hitler la Salzburg, din luna Aprilie. În aceste ultime convorbiri ca partener egal în Axă, Mussolini a intervenit energic în sensul unei estimări realiste a Europei şi în favoarea restabilirii în deplină independenţă, printre altele, a Belgiei, Olandei, Cehiei şi Poloniei. De asemenea, Dl. Bastianini a ştiut să impună un nou climat politicii externe a Italiei, care ar fi atras după sine, poate, o rectificare a conduitei întregii Axe. Dispariţia Italiei din componenţa Axei ca factor important a lăsat însă Germania liberă să continue metoda de până atunci în direcţia Europei.

Am menţionat toate aceste episoade în relaţiile Axei cu Mişcarea Legionară, nu ca o plângere sau recriminare împotriva ei sau pentru a folosi aceste violenţe ca un alibi. Dar aceste întâmplări sunt de un mare interes în fixarea intereselor politice la care nu se poate renunţa, spulberând o serie de interpretări interesate şi stabilind adevărul luminos:

a. *Mişcarea Legionară şi-a păstrat autonomia, cu toate presiunile, şi demnitatea, cu toate suferinţele.*

b. *Luându-şi toate răspunderile morale, Mişcarea Legionară, înlănţuită de o represiune fără precedent, atât politic, legislativ şi poliţienesc, cât şi corporal, în toate închisorile României şi în lagărele de concentrare ale Germaniei: Oranienburg, Dachau, Buchenwald, nu poate fi făcută, din cauză de absenţă, nici material, nici politic, nici juridic, părtaşă la responsabilitatea regimului de dictatură militară şi poliţistă a Mareşalului Antonescu care a prigonit-o, nici în guvernarea internă, nici în politica de război şi externă.*

c. *Mişcarea Legionară a depus toate sforţările pentru a contribui la readucerea Axei pe linia echilibrului continental.*

Şi putem releva aceste precizări, cu atât mai mult cu cât faptele de neînţeles care le-au dat prilejul n-au abătut cu nimic linia de politică externă a Gărzii de Fier. Mişcarea Legionară, consecventă cu poziţia ei, a păstrat aceeaşi atitudine, cu toate amărăciunile şi cu toate vexaţiunile.

De altfel, nici nu era posibilă o altă conduită. *Rezistenţa la Răsărit: bine-rău, mult-puţin, era reprezentată numai de Axă.* Toate celelalte puteri europene şi extra-europene, mari şi mici, alunecaseră înspre un sistem de cedare continuă faţă de pretenţiunile sovietice, combinând, fără nici o compensaţie vizibilă, toate forţele politice şi militare, pentru a dărâma şi această ultimă fortăreaţă anti-invazionistă spre Est. Mişcarea Legionară, aşadar, înainte de a găsi un sistem de apărare mai bun spre răsărit, nu putea, cu motive oricât de justificate, chiar din punct de vedere moral, să adauge resentimentele ei la greutăţile sistemului existent. Oricât de mult slăbise acest sistem, tot era mai bun decât un vid.

4. Mişcarea Legionară faţă de schimbarea de la 23 august 1944

Pentru aceste motive, Mişcarea Legionară nu a găsit justificată, cu toate condiţiile militare contradictorii, schimbarea cu 180 de grade a României la 23 August 1944, şi nici sforţarea Aliaţilor în acest sens.

De pe urma întoarcerii de poziţii a României, ca şi a Bulgariei şi a Finlandei, nu profitau Aliaţii decât în cine ştie ce condiţii necunoscute, neclare şi aleatorii. În schimb, Sovietele beneficiau direct şi imediat de prăbuşirea unui front de importanţa

Carpaților ce în mod fatal aducea după sine, în stăpânirea Sovietelor, Centrul și Sud-estul Europei cu Balcanii, adică întreaga Europă Central-orientală. Poziția Sovietelor se întărea astfel considerabil prin aceste gajuri de mare potențial politic, militar și economic și cu o așezare geografică de o importanță decisivă strategică și politică.

Dar admițând chiar că din calcul, Sovietele ar admite să-și retragă mai târziu armatele din aceste regiuni, retragerea n-ar executa-o decât după ce forțele militare ar fi înlocuite de garanții sigure de pe urma descompunerii structurale și istorice a popoarelor respective decapitate, lăsate în rătăcire, fără nici o direcție proprie, ca apoi să fie supuse sub conducerea unor elemente alogene și a unor metode coercitive, impuse de la Moscova.

Aceste rezultate, stăpânirea Sovietelor peste România și Sud-estul european, *ca o avangardă a ocupării Europei Creștine și Istorice*, erau tocmai ceea ce Mișcarea Legionară se temuse mai mult. Împiedicarea acestor rezultate era însăși cauza pentru care a luptat Garda de Fier peste 20 de ani. Era însăși *rațiunea ei de existență* pe plan extern.

Așadar, când Horia Sima a fost eliberat la 24 August – răsunătoare, dar tristă victorie politică ce confirmă întocmai previziunile din anii din urmă – Mișcarea Legionară nu putea aproba conduita Guvernului de la București. Mișcarea Legionară a intrat deci din nou în luptă pentru a combate pe cât era posibil, efectele ocupației sovietice.

Deși atitudinea Gărzii de Fier era fără echivoc ca întotdeauna, totuși Horia Sima a amânat instituirea efectivă a unui Guvern, așteptând desfășurarea evenimentelor. Când însă presiunea Sovietelor s-a accentuat până la intervenția directă a Comisarului Wischinski pentru desființarea oricăror urme de independență, Horia Sima a constituit Guvernul Național, pentru a preciza fără șovăire poziția reală a Poporului Român.

5. *Politica de echilibru continental și principiile de politică ale Mișcării Legionare*

Politica externă a Guvernului Național se fixa astfel în aceeași atitudine lineară ca și a Mișcării Legionare în trecut.

Din principiul neintervenției benevole a României în tendințele imperialiste ale unor mari Puteri, derivă, cum ar putea rezulta din această expunere, un alt principiu fundamental, cel mai important și mai obiectiv: echilibrul continental.

Echilibrul european este starea politică generală care convine, firește, mai bine, intereselor României, care garantează existența statelor mijlocii și mici, în care se integrează mai just spiritualitatea Mișcării Legionare. România, cu poziția ei cheie, cu potențialul ei politic și economic, cu armatele ei și cu căile de comunicație, cu puterea ei de influență în Europa Centrală și Sud-estică, este factor de primă importanță pentru stabilirea unui echilibru continental. Importanța decisivă a acestui factor s-a dovedit în cursul acestui război mondial, atât alături de Axă, cât și în evenimentele de la 23 August 1944, când deplasarea de poziții a României a atras după sine prăbușirea întregului sistem politic și militar de apărare a Germaniei și a determinat un pas major spre deznodământul final.

Cine își alătură, așadar, acest factor, controlează efectiv căile de pătrundere în adâncul Europei și cheile de dominație a ei. *După cum se mânuiește poziția României, se contribuie la stabilirea sau dărâmarea echilibrului european. Cine tinde spre ruptura acestui echilibru, fatal urmărește desființarea sau cel puțin slăbirea României. Și invers, politica de echilibru european are nevoie, în primul rând, de o Românie întreagă, puternică și independentă.*

În urmărirea acestei politici de echilibru, Mișcarea Legionară și-a dat foarte bine seama că sistemul Axei, reprezentat în urmă de Germania, nu mai este suficient pentru a rezista singur pregătirilor colosale de invazie a Europei dinspre Răsărit. Acest sistem trebuia deci lărgit astfel ca, o dată cu Germania, să se alinieze într-un singur front toate forțele de ordine milenare, începând de dincolo de

Ocean şi terminând pe Nistru. Realizarea unui astfel de front a tuturor popoarelor europene depăşeşte desigur mijloacele unor elemente izolate. Acest ţel nu se poate atinge decât prin revelarea iminentei primejdii pentru civilizaţia occidentală, într-un moment de iluminare colectivă.

Evident, cea mai mare dorinţă a Europei ar fi ca această primejdie să fie conjurată de la sine, ca pregătirile de invazie dinspre Est să fie demontate prin persuasiune, ca existenţa liberă a popoarelor după propriile lor condiţii, cutume, norme şi legi să fie garantate prin mijloace pacifice şi ca ordinea milenară şi creştină a Europei, respectând desigur regimul local, să se întindă consimţită benevol până la Urali.

În aşteptarea acestei minuni cu sorţi minimali de realizare şi de altfel, numai constituirea unui astfel de front colosal ca o contrapunere a colosului din faţă, constrâns astfel să mediteze şi să cântărească avantajele unei înţelegeri şi riscurile unei provocări. Mişcarea Legionară a căutat, în sectorul ei, să contribuie la asigurarea unei atmosfere mai senine, prin stabilirea unor raporturi de bună vecinătate cu Ungaria şi Bulgaria. Aceeaşi dorinţă o animă faţă de toţi vecinii şi aceleaşi intenţii faţă de toate puterile mari şi mici, mai apropiate sau mai îndepărtate.

Mişcarea Legionară îşi conservă astfel, în ultimă analiză, intacte cele trei principii de politică externă, demonstrate în această expunere:

I. Contractarea alianţelor după ordinea de precădere faţă de importanţa şi urgenţa primejdiilor.
II. Împiedicarea României de a deveni un instrument al imperialismului vreunei puteri continentale.
III. Alinierea întotdeauna alături de sistemul politic de garanţie reală a echilibrului european.

Respectul acestor trei principii de politică externă a Mişcării legionare credem că este una din condiţiile esenţiale pentru ca România să poată îndeplini funcţiunea ce Dumnezeu i-a destinat-o în Sud-estul european.

D. Concluzii pe marginea subiectului

Am încercat să arătăm în această expunere ce este Garda de Fier şi ce nu este, ce a făcut şi ce nu a făcut, ce răspunderi îşi ia cu hotărâre şi ce răspunderi declină ca neaparţinându-i. Dacă am reuşit sau nu, o va arăta viitorul. În orice caz, realităţile suverane vor izbuti să completeze lipsurile. Dar în această încercare de tur de orizont, mai mult din ce n-am spus, ca neintrând în subiect, decât din ce am spus, rezultă o realitate sumbră şi dezolantă.

Un aforism deopotrivă ştiinţific şi filozofic pretinde că natura are oroare de vid. Acest aforism se aplică şi în politică. Şi *politica are oroare de vid*. Prin capitularea fără condiţii a Germaniei s-a căscat în miezul Europei un astfel de vid înspăimântător.

Încă după războiul mondial trecut, prăbuşirea sistemului celor 7 Mari Puteri scăzuse la frontiere foarte puţin numărul factorilor de echilibru. Această situaţie a obligat Marea Britanie să iasă din "splendida" ei izolare şi să proclame principiul frontierelor sale pe Rhin. Echilibrul european, deci, nu mai putea fi restabilit cu uşurinţă, fiindcă, în fond, mari puteri efective, cum s-a dovedit mai în urmă, nu mai rămăseseră decât două: Germania şi Rusia Sovietică. Acum, vidul lăsat de Germania este ameninţat să fie copleşit de prăvălirea conglomeratului de la Răsărit, cu toată greutatea volumului său gigant. Pârghia de rezistenţă a Axei fiind ruptă, nici un alt grup de forţe europene singure nu se mai poate opune fluviului uman în revărsare de la Est. Occidentul, deci, dacă nu vrea să abandoneze Europa definitiv, trebuie să acopere el acest vid, printr-un nou sistem, în centrul căruia să se situeze efectiv şi să-şi mute astfel iarăşi frontierele, măcar temporar şi simbolic, de pe Rhin – pe o linie ce duce de la Marea Neagră la Marea Baltică.

Sistemul acesta, pentru a avea o valoare şi a oferi o garanţie, nu poate fi elaborat numai în cabinetele îndepărtate, de studii ale sociologilor, economiştilor, geografilor şi experţilor. Calea aceasta, urmată la Versailles şi în alte împrejurimi ale Parisului şi, mai târziu, pe Rivieră sau pe marginile lacului Leman, nu oferă un precedent de urmat. Pe atunci chiar, Neuilly, Sevre, Geneva sau San

Remo păreau tot atât de departe de Strâmtori, de Fiume, de Danzing, de Nistru și de Salonic, ca Dumbarton Oaks acum de Varșovia, Viena și Trieste. De acolo, de peste Ocean și mai departe încă, de la San Francisco, Europa pare, desigur, ca un spațiu insesizabil, cuprins în linii subțiate de distanță, decât ca un continent real, fumegând în ruine, cu fluvii disputate, cu frontiere litigioase, cu porturi râvnite, cu zone de influență măsurate, cu popoare suferinde, cu partide turbulente, cu o istorie milenară amenințată și cu multe credințe nimicite.

Soarta Europei deci, nici măcar nemaidiscutându-se pe pământul ei, are sorții de a fi îndreptată pe o cale și mai discutabilă încă decât acum un sfert de veac. Este nevoie deci ca planurile ce pregătesc destinul Europei să fie cedate cel puțin în parte din mâinile acelor bărbați de mare valoare științifică și desigur cu cea mai mare bunăvoință de a face de acolo de departe numai bine, și redate măcar parțial oamenilor politici cunoscători de aproape, de pe teren, a durerilor de aici, cu mizeria și măreția lor.

Iar pasiunile negative sunt un rău consilier în politică, mai ales în marea politică. Nimic nu se poate construi solid sub apăsarea patimii: mai puțin, încă, o nouă ordine europeană. Pentru o astfel de operă se cere o viziune largă, o intuiție profundă, o judecată senină, o cunoaștere multiplă și o putere constructivă de lungă durată. *Pasiunile răzbunătoare întunecă viziunea, mutilează judecata și taie suflul creator.* O ordine nouă în Europa nu se poate inaugura cu prelungirea fără termen a stărilor excepționale de neliniște. Istoria este concludentă. În politică, pentru ca justiția să producă efecte, trebuie să treacă pe rol exemple scurte și puține, ca unele intervenții chirurgicale. De pe urma tribunalelor speciale rezultă mai multă teamă decât dreptate. Nu pot fi târâte pe banca acuzării milioane de oameni, în nenumărați ani de judecată. Și mai primejdioasă decât coaliția pasiunii este coaliția fricii. Milioane de oameni, simțindu-se amenințați, vor sfârși prin a-și uni spaimele într-o reacțiune comună și, odată reuniți, își vor da seama ce forță reprezintă. Așadar, pentru ca războiul mondial să nu degenereze în multiple războaie civile, este timpul ca opera pozitivă să aibă precădere asupra pasiunilor.

Climatul pentru pacificarea Europei poate fi grăbit de calmul și simțul realist al conducătorilor responsabili. Condițiile generale indică oarecum calea.

Faza exteriorizării totalitare, cu mulțimile delirante sub balcon, în adorația unui singur om, ca a unui demiurg, cu uniforme sclipitoare, parade și fanfare, desigur, a trecut. Un ciclu din istoria Europei s-a încheiat. Europa, obosită de zbuciumul ultimilor ani, tinde acum spre o altă fază, mai temperată, care *reține toate esențele*. Eroarea ordinii totalitare era neglijarea unor valori permanente rezultate din experiența democrației. Evoluția regimului republican din Italia părea că va corecta această eroare. Acum însă, nu trebuie repetată aceeași eroare în sens invers, adică în zelul de aplicare a principiilor libertare, să se exagereze detaliile, desconsiderându-se esențialul și experiența unui sfert de veac.

Esența democrației în perspectiva europeană nu este o problemă de procedură electorală, ci respectul ființei umane încadrate în ierarhia intereselor comunității și a voinței naționale. Așadar, faza nouă în care pare că intră Europa este o substanță comunitară, ca o sinteză a realităților rezultate din toate experiențele ultimului veac. *Valorile creștine, respectul persoanei umane, primatul comunității, emanciparea muncii de orice tutelă exploatatoare, principiul proprietății, sufragiul popular, dreptatea socială, întărirea specificului etnic, încurajarea conservării speciei, libertatea neviciată de opinie, sunt permanențe ce se impun de la sine în organizarea intereselor popoarelor într-o solidaritate organică, din care să rezulte o ordine nouă europeană durabilă.* Nici o realitate nu poate fi lăsată de o parte. De la înalta spiritualitate creștină până la materialismul micilor colectivități periferice, de la Sfântul Scaun până la clanurile din munții Albaniei, toate forțele trebuiesc unite, pentru a restabili o ordine continentală mai puțin nefericită.

Și în concret, Puterile Occidentale, instaurate de deznodământul războiului mondial în calitate de custode al Europei, trebuie să debuteze printr-o revistă a situației și un inventar al forțelor

rămase. Rezultatul nu este prea încurajator. De pe urma războiului n-a mai rămas în picioare decât o singură mare putere în Europa. Şi mari puteri nu se pot improviza de la o zi la alta. Rusia Sovietică rămâne aşadar, singura mare putere pe Continent, *mai atentă şi mai ofensivă ca niciodată*. Un echilibru continental însă nu se poate stabili cu o singură mare putere în faţa unei constelaţii de state singure, mici şi mijlocii. Astfel, se ridică la orizont, în faţa tendinţelor unei ordini naturale, şi *perspectiva unei ordini forţate a Europei*. În ultimă instanţă deci, ordinea europeană poate fi stabilită sau de Rusia, adică de dominaţia acestei singure mari puteri rămase fără rival continental, sau de *un echilibru european împotriva voinţei Rusiei Sovietice. Un compromis în această problemă nu este posibil şi ar prelungi agonia Europei. O politică de echilibru împreună cu Rusia nu este realizabilă decât dacă Rusia îşi schimbă din rădăcini concepţia politică asupra ordinii internaţionale.* Semne în această direcţie nu sunt şi ar fi greu de admis ca Sovietele, din consideraţiuni sentimentale sau abstracte, să abandoneze benevol şi să renunţe la proiectele lor în plină dezvoltare, favorizate de ocazii atât de rare! Un compromis, deci, cu Sovietele animate de starea de spirit ofensivă în plin salt de acum, *ar echivala, în fond, cu o recunoaştere a dreptului de dominaţie a Rusiei asupra întregii Europe; realizarea efectivă a acestei dominaţii n-ar mai rămâne decât o chestiune relativă de timp.*

Dar atunci, acel punct insesizabil de topire în conştiinţa popoarelor europene faţă de invazia de la Est, ar fi depăşit, şi o răsturnare totală de concepţii ar urma acestei topiri. Perseverenţa în ordinea de până atunci ar părea o ficţiune inutilă şi ordinea cea nouă a Estului, ca orice idee victorioasă, ar apare ca o realitate Stăpânitoare. Popoarele europene s-ar înclina docile şi ar primi ordinea Estului ca o fatalitate superioară, orânduită de forţe indescifrabile. Fiecare popor ar aplica atunci axioma amintită odată de Mussolini: "când în istorie un eveniment devine fatal, este mai bine să se realizeze cu noi, decât fără noi, sau, şi mai rău, împotriva noastră." Cea de-a treia Romă, Moscova, imaginată de vizionari, ar fi realizată astfel, şi în locul Capitoliului s-ar ridica Kremlinul, după cum Kominternul ar înlocui Vaticanul.

Custozii de acum ai Europei, Puterile Occidentale se găsesc în faţa tragicei dileme a salvării abandonării Europei. Dl. Churchill are dreptate. Speranţele lumii, solidare cu ale Europei, se concentrează acum spre insula britanică şi aliatul ei american. Acolo se decide soarta nu numai a unui continent, dar a unei lumi şi a unei civilizaţii.

Dacă hotărârea va întârzia însă prea mult şi va dovedi slăbiciuni, şovăiri sau un interes mai slab decât pretinde nivelul problemelor de acum, *atunci este probabil ca Europa să se îndepărteze de ceea ce se înţelegea odinioară prin Occident, pentru totdeauna.*

Aceste concluzii pe marginea subiectului nu sunt inspirate nici din vederile unui singur partid, nici de interesele unui singur popor. S-a căutat să se urmărească evoluţia stărilor de spirit colective cât mai atent posibil şi concluziile să rezulte cât mai exacte, pe cât îngăduie observarea realităţilor numai de la distanţă.

Dar o dublă concluzie este sigură: popoarele zdruncinate după sfârşitul acestui război aspiră cu orice preţ la un echilibru durabil şi reconstrucţia Europei este o operă grea, de mare curaj şi de vastă răspundere istorică.

(ss) *Mihai Enescu*,
Consilier de Legaţiune,
Secretar General al Ministerului Afacerilor Străine,
Consul General al României în Germania

ANEXA 1. UN OM SALVEAZĂ LEGIUNEA[2]

Supraviețuirea Legiunii din faza critică a perioadei postbelice, când toate grupările naționaliste erau urmărite de Aliați pentru presupusa lor colaborare cu Germania național socialistă, se datorează unui om, Inginerul Virgil Velescu. A săvârşit o ispravă memorabilă de care n-a vorbit decât câtorva camarazi. De o rară modestie, nu s-a lăudat niciodată cu intervenția lui providențială pentru destinele Legiunii. Probabil că şi acum când, după 50 de ani, va citi rândurile mele, se va simți afectat de această dezvăluire. Dar nu am ce face, căci acțiunea lui, tăcută şi necunoscută de cei mai mulți, reprezintă un moment culminant al istoriei legionare după finalul războiului. Velescu i-a salvat pe toți să nu fie urmăriți, arestați şi predați asasinilor ce-i aşteptau în țară.

În cursul conversațiilor ce le-am avut cu camaradul Velescu la Freising, am aflat chiar din gura lui episodul schimbării de atitudine a Aliaților față de problema legionară. De ce singură mişcarea noastră a fost cruțată să aibă soarta tragică a Crucilor cu Săgeți, a Mişcării Slovace, a Croaților, predați în masă lui Tito, şi aşa mai departe? Ce s-a petrecut la Marele Cartier al Armatei Aliate ca să facă excepție cu Mişcarea Legionară? Noi am rămas până la capăt credincioşi Puterilor Axei şi se găseau suficiente pretexte ca să fim arestați şi trimişi în România.

În aceste împrejurări de nesiguranță şi duşmănie, când toți combatanții naționalişti care au luptat alături de Germania erau pecetluiți cu calificativul de „colaboraționist", fără să se mai ia act de situația specifică a fiecărui grup, Virgil Velescu a avut curajul să se înfrunte chiar cu centrul de unde se decretau aceste măsuri de represiune contra aşa-zişilor criminali de război.

Dar cum a ajuns să pledeze în fața instanței aliate supreme cauza Legiunii? Pentru a se putea realiza acest contact, a intervenit un lanț de întâmplări care ies din comun şi care aparțin mai degrabă unei ordini supranaturale.

La Freising se refugiase, azvârlită de calamitatea războiului, şi o doamnă română, numită Sangiuleanu. Velescu a cunoscut pe această doamnă şi i-a povestit lanțul de suferințe al Legiunii sub toate regimurile, inclusiv tratamentul de care am avut parte din partea Germaniei; do-

---

[2] **Horia Sima**, *Guvernul Național Român de la Viena*, Editura Metafora, Constanța, 2005, pp. 133-136.

miciliu forțat, lagărul de la Buchenwald și interdicția oricărui contact cu exteriorul și cu țara. Doamna Sangiuleanu a fost adânc impresionată de dezvăluirile lui Velescu și, îngrijorată să nu se abată o nouă prigoană contra legionarilor din partea Aliaților, din necunoașterea adevăratei lupte legionare, i-a propus lui Velescu să meargă la Frankfurt am Main, la Marele Cartier al Armatei Americane, unde ea cunoaște pe cineva care aparține Statului-major al lui Eisenhower, Comandantul Suprem al Armatei Aliate din Germania.

Dar cine era această doamnă Sangiuleanu? În perioada premergătoare războiului, între anii 1937-1939, lucrase ca funcționară la Ambasada Americană din Paris. Acolo a cunoscut, lucrând în biroul lui, pe Consilierul Robert Murphy, acela care mai târziu, în 1942, va juca un rol decisiv în pregătirea invaziei aliate din Nordul Africii. Din acel moment, Robert Murphy a devenit consilierul diplomatic al Generalului Eisenhower, post pe care l-a păstrat în tot cursul războiului, cât și după capitularea Germaniei. Acuma se afla la Frankfurt / Main, la Cartierul Generalului Eisenhower, fiind omul de încredere al acestuia cu aliații europeni. Generalul Eisenhower avea o încredere totală în expertizele politice ale lui Robert Murphy și îl consulta ori de câte ori trebuia să decidă asupra tratamentului ce trebuie să se aplice foștilor inamici. Doamna Sangiuleanu suferise ea însăși rigorile lagărelor germane. Pe timpul ocupației, a fost arestată la Paris de Gestapo, ca fostă funcționară a Legației Americane, bănuită că ar face spionaj în favoarea Aliaților, și internată în lagărul de femei Ravensbruck. Eliberată la capitularea Germaniei, și-a găsit refugiu la Freising, unde a întâlnit pe Velescu și grupul de români. De aici se leagă cunoștința lor.

Doamna Sangiuleanu i-a propus lui Velescu să întocmească un memoriu referitor la problema Legiunii și să i-l predea lui Murphy în audiența ce vor solicita-o împreună. Velescu a redactat acest memoriu în franțuzește, în care a expus suferințele ce le-a îndurat Mișcarea atât din partea lui Antonescu, cât și a Reichului German. Doamna Sangiuleanu, veche cunoștință a lui Robert Murphy, a obținut cu ușurință audiența și au plecat împreună la Frankfurt.

În cursul audienței, Robert Murphy a citit mai întâi memoriul și apoi, într-o discuție amicală, i-a pus lui Velescu o serie de întrebări complementare. Velescu i-a răspuns punct cu punct, dezvăluind toată tragedia Legiunii.

La despărțire, Robert Murphy i-a comunicat lui Velescu că el este convins de dreptatea cauzei noastre și că va căuta să convingă și pe Eisenhower să facă o excepție cu Mișcarea Legionară, scoțându-o din categoria grupărilor „colaboraționiste". I-a recomandat doar ca legionarii domiciliați în zona americană din Germania să se manifeste cu oarecare prudență, pentru a nu provoca intervenții din partea cercurilor ostile.

Generalul Eisenhower a urmat avizul lui Murphy și și-a dat consimțământul ca în listele colaboraționiștilor să nu figureze membrii Mișcării Legionare. Acest ordin a fost imediat transmis tuturor autorităților americane din Bavaria, cu urmarea că legionarii din acest spațiu nu numai că nu au fost urmăriți, dar au fost acceptați și sub ocrotirea asistenței sociale a organizației UNNRA.

Misterul legionar de la Freising se lămurise. Eroul anonim al acestei isprăvi legendare a fost Inginerul Virgil Velescu. Lui se datorează că, în spațiul controlat de americani, nu s-au produs represalii contra legionarilor, n-au fost arestați camarazii noștri și nici trimiși autorităților în țară.

Când am ajuns la Freising, operația era încheiată. Nu știu în ce măsură beneficiam și eu de această protecție. Am preferat să continui să îmi păstrez anonimatul.

ANEXA 2. SENTINȚA CIVILĂ A CURȚII DE APEL SUCEAVA[3]

DECIZIA IREVOCABILĂ NR. 745 A CURȚII DE APEL SUCEAVA
DOSAR NR. 152/1995 – DECRET-LEGE NR. 118/1990
ROMÂNIA
CURTEA DE APEL SUCEAVA
SECȚIA CIVILĂ ȘI DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV

Ședința publică din 12 iulie 1995
Președinte – Hancu Mircea
Judecător – Gorduneanu Cornel
– Iacob Doina
Grefier – Butnaru Lucia

La ordine pronunțarea recursului declarat de reclamanta Gudinov Rahila, domiciliată în orașul Gura Humorului, str. Carcasului nr. 46, jud. Suceava, împotriva sentinței civile nr. 402 din 15 noiembrie 1994, dosar nr. 2779/1994 a Tribunalului Suceava.

Dezbaterile asupra recursului au avut loc în ședința publică din 4 iulie 1995, susținerile părților fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta decizie, și când din lipsă de timp s-a amânat pronunțarea pentru azi.

După deliberare,

CURTEA

Asupra recursului de față, constată:

Prin hotărârea nr. 589 din 31.01.1994 Comisia pentru aplicarea Decretului-Lege nr. 118 din 1990 – Suceava a respins cererea reclamantei Gudinov Rahila, pentru acordarea drepturilor bănești prev. de art. 1 și 3 din Decretul-Lege nr. 118/1990; pentru a hotărî astfel, s-a reținut că reclamanta nu a dovedit că i se cuvin drepturile respective.

Împotriva acestei hotărâri a făcut contestație reclamanta, arătând că a dovedit situația invocată în cerere cu actele aflate la dosar.

[3] Este reprodus textul respectivei sentințe civile.

Prin sentința nr. 402 din 15.11.1994 Tribunalul Suceava a respins, ca nefondată contestația, cu motivarea că reclamanta a făcut parte din mișcarea legionară și, conform cu art. 11 din Decretul-Lege nr. 118/1990, drepturile nu pot fi acordate persoanelor care au făcut parte din organizații politice cu caracter fascist.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamanta, arătând că mișcarea legionară nu a fost o organizație fascistă și s-a dovedit că ea a desfășurat o activitate cu caracter fascist.

Recursul este fondat.

Astfel, din adeverința de la fila 4 și din relațiile de la fila 5 (din dosarul de fond) rezultă că reclamanta a fost arestată în lagărul de la Caracal, în perioada 10.04.1945 – 26.10.1945, după care i s-a stabilit domiciliul obligatoriu în orașul Gura Humorului. Nu s-a dovedit că reclamanta a desfășurat o activitate cu caracter fascist, iar faptul că a făcut parte din mișcarea legionară nu constituie o probă în acest sens.

Conform art. 1, alin 3 din Decretul-Lege nr. 118/1990, perioadele prevăzute în art. 1, lit. d (a avut stabilit domiciliul obligatoriu) constituie vechime în muncă dacă persoanele în cauză fac dovada că nu au putut să se încadreze în muncă în funcția pentru care aveau pregătire profesională.

Cum reclamanta a făcut dovada arestării și domiciliului obligatoriu și nu s-a soluționat pe fond cererea ei, se va admite recursul și, casând ambele hotărâri, se va trimite cauza la Comisia pentru aplicarea Decretului-Lege nr. 118/1990 Suceava, pentru competenta soluționare, ocazie cu care se va stabili și perioada în care reclamanta a avut domiciliu obligatoriu, verificând dacă din această cauză nu s-a putut încadra în muncă în funcții pentru care avea pregătire profesională.

Totodată, se va calcula și indemnizația ce se cuvine reclamantei conform art. 3 din Decretul-Lege nr. 118/1990.

Pentru aceste motive,

ÎN NUMELE LEGII
DECIDE

Admite recursul declarat de reclamanta Gudinov Rahila împotriva sentinței civile nr. 402 din 15.11.1994 a Tribunalului Suceava și, în consecință:

Casează hotărârea nr. 589 din 31.01.1994 a Comisiei pentru aplicarea Decretului-Lege nr. 118/1990 – Suceava, precum şi sentinţa civilă nr. 402 din 15.11.1994 a Tribunalului Suceava şi trimite cauza la Comisia pentru aplicarea Decretului-Lege nr. 118/1990 – Suceava, pentru soluţionarea cererii.

IREVOCABILĂ.

Pronunţată în şedinţă publică, azi, 4 iulie 1995.

Preşedinte
ss Indescifrabil

Judecători
ss Indescifrabil
ss Indescifrabil

Grefier
ss Indescifrabil

ANEXA 3. CAZUL GUDINOV ÎN PRESA VREMII:

NR 999 EVENIMENTUL ZILEI 4 OCT 1995

Pentru prima oară după procesul de la Nürnberg,

O instanţă juridică românească a decis că Mişcarea Legionară nu a avut un caracter fascist

● SENTINŢA IREVOCABILĂ A FOST DATĂ DE CURTEA DE APEL SUCEAVA

Prin Decizia nr 745, pronunţată în şedinţa din 12.07.1995, Curtea de Apel din Suceava este prima instanţă românească ce a stabilit că Mişcarea Legionară nu a avut un caracter fascist. Implicată în proces, Rahila Gudinov (90 ani), din Gura Humorului, arestată în 1945 în lagărul de la Caracal, a solicitat Comisiei pentru aplicarea Decretului-Lege nr. 118/1990 drepturile băneşti ce se cuvin persoanelor care au avut de suferit în urma represiunii comuniste. Comisia respectivă i-a refuzat cererea, pe motiv că Rahila Gudinov a făcut parte din Mişcarea Legionară, invocînd art. 11 din Decretul 118, potrivit căruia drepturile nu pot fi acordate persoanelor care au făcut parte din organizaţii politice cu caracter fascist.

După sentinţa dată de Tribunalul Suceava, care susţinea poziţia Comisiei, R.G. a făcut recurs la Curtea de Apel Suceava, recurs considerat fondat. Completul de judecată, condus de preşedintele Mircea Hîncu, a casat sentinţa Tribunalului Suceava printr-o Decizie irevocabilă. „Nu s-a dovedit că reclamanta a desfăşurat o activitate cu caracter fascist, iar faptul că a făcut parte din Mişcarea Legionară nu constituie o probă în acest sens", se arată în Decizie.

De menţionat că, în luarea acestei hotărîri, Curtea de Apel Suceava a studiat documentele prezentate în celebrul Proces de la Nürnberg, proces care a exclus Mişcarea Legionară dintre organizaţiile cu caracter fascist.

CRISTIAN MUNTEAN

EVENIMENTUL ZILEI, NR. 999, 4 OCTOMBRIE 1995.

CUPRINS